

Komplet
št. 1-6

GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC

D. 4606/2000

OBVESTILA

LETO IV. — ŠT. 1 — MAREC 1971

CENA 1 DINAR

Realizem ob 8. marcu

Od žene pričakujemo, da je ljubezniva, vljudna, vedra, sproščena, šarmantna, iskrena, vedno urejena in prijetna. Od poročene pričakujemo še, da je dobra gospodinja, izvrstna kuharica, pozorna in dobra soproga, ljubeča mati, ki je vedno pripravljena na samoodpoved v korist otroku in možu. Pričakujemo, da je nenadomestljiva vzgojiteljica, kvalificirana čistilka, seveda naj dobro obvlada tudi šivanje, pletenje ter ima spretno roko za vsa domača opravila. Če je poročena žena tudi zaposlena, tudi delovna organizacija pričakuje od nje delovne dosežke.

Ustava SFRJ v 1. odstavku 52. člena piše: »Družbena skupnost daje posebno varstvo materi in otroku.« Družba ni pojem zunaj nas. Mi jo sestavljamo. Kaj smo storili za realizacijo ustavnega načela? Nekaj že. Ali smo dovolj?

Enakopravnost ni samo v volilni pravici. S stanjem 1. januarja 1971 je na območju komunalnega zavoda za zaposlovanje Velenje, kamor spadamo tudi mi, 1446 iskancev zaposlitve, med njimi 1179 žensk ali 81,5%. V naši delovni organizaciji je po stanju 1. julija 1970 860 zaposlenih, od tega 107 žensk ali 12,5%. V delavskem svetu podjetja, ki šteje 33 članov, je ena ženska, kar je 3%. Ob razpisih prostih delovnih mest je v dnevnem časopisju tudi opaziti, da so zaželeni le moški.

Da bi dobili čim bolj realen položaj ženske v družbi in delovni organizaciji, prikazanega tako, kot ga same doživljajo, smo jih povprašali za mnenje. Vprašanje je bilo postavljeno vsem enako in se glasi: »Povejte kakšno misel o praznovanju 8. marca — dneva žena ali o položaju žene v družbi in v delovni organizaciji.«

ODGOVORE CITIRAMO:

— Enakopravnost ocenjujemo že kot nekaj samo po sebi umevnega, zato vidimo včasih le negativne pokazovalce, pozabljam pa resnične pridobitve.

(Nadaljevanje na 2. strani)

GOSPODARJENJE V LETU 1970

Proizvodni program za leto 1970 je bil uspešno izvršen. Izredno neugodni proizvodni rezultati prvega polletja, ko je bila oddaja lesa močno pod dinamiko plana in je zakasnila investicijska izgradnja, so dali slutiti, da je izvršitev plana ogrožena. V tretjem četrtletju je proizvodnja stekla normalno, vendar vsega zamujenega v tem času še ni bilo mogoče nadoknaditi. Oddaja lesa iz zasebnega sektorja je bila na dinamiki plana v mesecu juliju, lastna proizvodnja je pa zaostajala še naprej in se je najmočneje približala planu v mesecu novembru, nakar je v decembru zopet nekoliko zaostala. Vzrokov za neizvršitev plana oddaje lastne proizvodnje je več. V prvi vrsti je vplival na to zasebni sektor, ki je zaradi izredno ugodne jeseni znatno prekoračil plan oddaje in je močno pritiskal na odpravno službo. Poleg tega je v jesenskih mesecih primanjkovalo prevoznih kapacitet, ki so bile v veliki meri angažirane v zasebnem sektorju, predvsem tam, kjer je zimski prevoz zaradi razdrobljenosti, oddaljenosti in nepluženih cest praktično nemogoč.

Posamezni gozdarski obrati pa so zaradi večjih prekoračitev v zasebnem sektorju namerno zadrževali realizacijo svoje proizvodnje, da ne bi prišlo v obratu do večjih prekoračitev.

Plan sečnje smo izvajali vse leto po dinamiki. V posameznih obratih se je občasno že kazalo pomanjkanje delovne sile, predvsem ob času večjih gozdnogojitvenih del, pospešeni odpravi in spravi lesa ter letos še posebno pri odpravi poškodb po neurjih. Pri tem je bil posebno prizadet GO Radlje, ki ni izvršil plana sečnje, poleg tega da je z rebalansom plana zmanjšal obseg gozdnogojitvenih del, tako zaradi pomanjkanja delovne sile kot preusmeritve razpoložljivih sredstev.

Gradbeni obrat je zastavljene naloge izvršil zadovoljivo. Poleg močno zakasnele gradbene sezone je moral vse leto reševati problem nezadostne, včasih tudi nekvalitetne in nesolidne najete strojne opreme. Poleg tega je iz leta v leto bolj pereč problem polkvalificirane in nekvalificirane sezonske delovne sile. Kolikor se situacija v prihodnje ne bo bistveno popravila, bo treba okrepiti strokovni kader v obratu, ker obstoječi pri takem obsegu del ne more zagotoviti kvalitetne izvedbe vseh gradbenih del.

Strojni obrat je z razpoložljivo mehanizacijo še uspel zadostiti potrebam proizvodnje, vendar v določenih primerih že na račun izredno visokih vzdrževalnih stroškov. Znatno del strojev je že zastarel in iztrošen, za nadomestne stroje in opremo pa vladajo na trgu izredno neugodni plačilni in dobavni pogoji. S pospešeno, lahko rečemo normalno amortizacijo strojni obrat pri sedanjih cenah storitev ni več zmožen v celoti pokrivati

(Nadaljevanje s 1. strani)

— Menim, da družba daje priznanje ženi, ne samo formalno, tudi dejansko. Vprašanje pa je, kako lahko to priznanje uresničimo. Prepričana sem, da se ženske laže uveljavijo tam, kjer so v večini.

— Zdi se mi, da pomembnost praznika pojema. Ženske še nismo enakopravne, kar pa bi laže ugotavljali ob razpisih prostih delovnih mest, kot ob 8. marcu.

— Verjetno so povedale že druge, da je treba žensko spoštovati vse leto. Gozdarji se sicer žensk ne branijo, kadar pa jim je treba dati materialno ali družbeno veljavo, pa se obnašajo drugače.

— Vsi naj bi vedeli, da je žensko delo pri socialnem in gospodarskem razvoju nekaj nujnega in da v konkurenci z moško delovno silo ni manj vredno. Razvrednoti ga kapitalist, ki si ga prisvaja.

— Hvaležne smo, da smo vsaj toliko upošteevane.

— Nimam časa, nisem zbrana.

— Kogice so povedale že vse, kar je potrebno.

— Ne da se povedati z nekaj besedami, doživljamo različno.

— Enakopravnosti še ni, tudi v kolektivu ne.

— Kakšen je praznik in kakšen položaj bo imela žena, je bolj vprašanje za moški svet.

— Naj bo 364 dni vsaj polovično tako lepih, kot jih opevamo za 8. marec, en dan bo mo že potrpele.

— Ne samo en dan, 365 dni!

— To je le na papirju.

— Vse so povedale že kogice. Doma in v podjetju, povsod veljamo manj.

— Kaj naj rečem? Pomaga tako nič, napišete pa lahko. Je pač praznik kot drugi prazniki. Praznujemo ga, življenje pa teče dalje.

— Ob tem dnevu bi izrekla željo: Želim si oddiha, oddiha za sebe, ne oddiha za delo z družino.

— Če bi imela čas razmišljati, bi že kaj povedala. Sem pa tako obložena z delom, da ne morem.

Iz citiranih odgovorov veje precejšen pesimizem, nekaj pa jih tudi vedro gleda na to vprašanje. Vsi zaposleni pri naši delovni organizaciji moramo imeti pred sabo to, da nas tudi narava dela v gozdnem gospodarstvu ne odvezuje dolžnosti, da skrbimo za vreden položaj žene, in sicer tako, da skrbimo za primerna delovna mesta ter življenjske in delovne pogoje. J. Š.

svojih stroškov, kar je pri porastu cen v letu 1970 lahko razumljivo.

Kljub naštetim pomanjkljivostim lahko trdimo, da je bilo leto 1970 uspešno. Zaostanke, ki smo jih prinesli iz prvega v drugo polletje, se nam je posrečilo odpraviti. Poleg vsestranskega prizadevanja vseh članov kolektiva je k temu pripomogla tudi zelo lepa jesen. Ugotovitev, da je gozdna proizvodnja še vedno v veliki meri odvisna od zunanjih faktorjev, da teh vplivov ne more odpraviti niti sodobna mehanizacija, je vsekakor treba bolj upoštevati. Pri sestavi dinamike proizvodnje ne moremo in ne smemo računati na srečno naključje, ker lahko pripelje tako gledanje podjetje v situacijo, za katero bi težko našli opravičilo. Pri sestavi letnih planov bo potrebno poleg kubikov in dinarjev resneje planirati potrebno delovno silo in ustrezno mehanizacijo.

Janez Kozelj, dipl. inž. gozd.

PRODAJA

Primerjava izvršene prodaje s predvideno

1. Podatki za celotno podjetje

	Količina		Vrednost	
	v m ³	Index	v din	Index
Plan za leto 1970	202.108		54.648.840	
Dejanska realizacija	205.274	102 %	59.773.837	109 %
Presežek	3.166		5.124.997	

Iz navedenih podatkov je razvidno, da je bil predvideni obseg prodaje prekoračen tako v količinskem kot tudi vrednostnem pogledu. Na količinski presežek so vplivale predvsem ugodne vremenske razmere v zadnjem četrtletju 1970, posebno še v zadnjih dveh mesecih, ki beležita nadpovprečno dobavo (preko 20.000 m³ mesečno). Na vrednostni presežek pa so, poleg ugodnejše strukture oddanih sortimentov ter boljše kakovosti, vplivale tudi višje prodajne cene. Le-te so se oblikovale po ravni cen na sosednjih tržiščih.

2. Ločeno po posameznih obratih

Gozdarski obrat	Plan		Dejanska realizacija		Index	
	m ³	din	m ³	din	kol.	vred.
Sl. Gradec	33.155	9.245.530	35.865	10.779.313	108 %	117 %
Mislinja	25.331	6.923.480	28.395	8.249.303	112 %	119 %
Ravne	25.614	6.901.320	25.950	7.339.076	101 %	106 %
Črna	46.350	12.396.000	46.593	13.832.406	101 %	112 %
Radlje	55.232	14.743.835	52.639	14.932.360	95 %	101 %
Dravograd	16.426	4.438.675	15.832	4.641.379	96 %	105 %
Skupaj	202.108	54.648.840	205.274	59.773.837	102 %	109 %

Iz tega pregleda je razvidno, da je bil predvideni obseg prodaje, v vrednostnem pogledu, dosežen prav pri vseh obratih. Ni pa to primer v količinskem pogledu, kjer je beležen pri dveh obratih določen izpad.

TRŽNI DEJAVNIKI, KI SO VPLIVALI NA DOSEŽENO PRODAJO

Stanje na lesnem tržišču v letu 1970 se bistveno ne razlikuje od stanja v letu 1969. Le-to priča o izredni konjunkturi, ki je pri prodaji gozdnih proizvodov zaznavna v razdobju zadnjih dveh let. Povečano povpraševanje, ki je bilo ugotovljeno že v letu 1969, se je v letu 1970 še stopnjevalo. Vzporedno s tem pa se je povečal tudi razkorak med ponudbo in povpraševanjem. Le-ta se je odražal v še večjem pritisku kupcev na vse sortimente iglavcev, in to predvsem v prvi polovici leta 1970. Na opisano stanje sta vplivala predvsem dva dejavnika:

— zelo neugodne vremenske razmere, ki so povzročile zastoj pri proizvodnji in oddaji lesnih mas v prvi polovici leta 1970,

— nezadostne prehodne zaloge pri treh osnovnih potrošnikih (lesnopredelovalni in papirni industriji ter v rudnikih).

Omenjena dejavnika pa nista vplivala na povečano povpraševanje na splošno, marveč sta povzročila tudi določene premike v strukturi kupcev oziroma sortimentov, ki so jih prejemale doslej ti kupci. Tako lesnopredelovalna in papirna industrija kot kasnejše rudniki so, da si zagotove kolikor toliko tekočo proizvodnjo, začeli posegati po sortimentih, ki so jih doslej kot predrage odklanjali. V danem primeru gre predvsem za drogove,

ki so jih vsa leta kupovala predvsem razna trgovska podjetja in podjetja za impregniranje lesa. Tako je naše podjetje moralo, zaradi pomanjkanja celuloznega lesa in neizpolnjenih pogodbenih obveznosti pri dobavah celuloznega lesa, dobaviti papirni industriji v prvem četrtletju 1970 vso napadlo količino drogov (po ceni, veljavni za drogeve na dan dobave). Podobno, čeprav z manjšimi količinami, so reševali problem oskrbe z lesom tudi rudniki. Razumljivo je, da je opisana preusmeritev dobav drogov prizadela v prvi vrsti trgovsko mrežo, zato je bilo s strani le-te čutili med letom tudi največ ugovorov zaradi zakasnelih dobav.

Na večje povpraševanje po iglavcih pa je slednjič vplivala še nadaljnja sprostitev izvoza iglavcev. V letu 1970 je bilo možno izvoziti prvič tudi oblovino iglavcev v debelini nad 15 cm srednjega premera. Podjetje je to možnost izvoza izkoristilo in je v letu 1970 izvozilo za 50.000 \$ drogov.

NEKAJ PODATKOV O USPEŠNOSTI PRODAJE, GLEDANO Z VIDIKA DOSEŽENIH CEN

1. Dosežene povprečne cene po glavnih skupinah proizvodov za petletno obdobje

Proizvod	Primerjava za razdobje				
	1966	1967	1968	1969	1970
Hlodovina iglavcev	192	205	212	238	311
Cel. in jamski les iglavcev	164	162	159	168	206
Drogi in ost. tehnič. les	225	233	244	267	327

2. Dosežene povprečne cene za iglavce in listavce — za iglavce le za leto 1970

Gozdarski obrat	za vse iglavce skupaj	Dosežena povprečna cena za smreko, kot glavno predstavnicu iglavcev		
		vsi sortimenti skupaj	Hlodovina	Prosti sortimenti
Slov. Gradec	302	305	316	328
Mislinja	295	295	306	327
Ravne	287	288	312	318
Črna	303	300	314	330
Radlje	290	291	308	331
Dravograd	294	296	307	326
Povprečje za GG	296	296	311	327

Najvišjo povprečno ceno za iglavce beleži gozdarski obrat Črna (vpliv znatnih količin hlodovine macesna). Pri smrekah pa je pri hlodovini na prvem mestu gozdarski obrat Slovenj Gradec, pri prostih sortimentih pa gozdarska obrata Črna in Radlje (vpliv izvoženih drogov). Sicer pa razlike med najvišjo in najnižjo doseženo povprečno ceno v posameznih skupinah med po-

sameznimi obrati niso več tolikšne. Ob upoštevanju enotnih prodajnih cen so le-te odsev razmerij med posameznimi lesnimi vrstami, sortimenti in njihovo kakovostjo.

— za listavce le za leto 1970

Gozdarski obrat	Dosež. povpreč. cene			Razmerja			
	skupno	teh. les	drva	Tehnični les količ.	%	Drva količ.	%
Slov. Gradec	196	214	84	603	86	97	14
Mislinja	195	226	85	1.050	79	285	21
Ravne	217	249	125	1.161	74	415	26
Črna	169	183	125	1.570	76	500	24
Radlje	173	205	118	1.801	64	1.017	36
Dravograd	248	256	138	165	93	12	7
Skupno	187	213	115	6.350	73	2.326	27

Pri razvoju prodajne politike zunaj podjetja, ki zajema predvsem odnose s kupci, pa je značilno, da so bili v letu 1970 zadovoljivo oskrbljeni z lesno maso predvsem vsi večji lokalni potrošniki. Akoravno je bila pri večini teh oskrba z lesom v prvi polovici leta 1970 zaradi že omenjenih posledic dolgotrajne zime še dokaj problematična, so se zaloge ob koncu leta pri vseh povišale na raven, ki zagotavlja tudi v primeru neugodne zime v letu 1971 normalno dvo- do trimesečno obratovanje.

Pri razvoju prodajne politike znotraj podjetja je omeniti določene spremembe, do katerih je prišlo v letu 1970. Z dopolnitvijo republiškega zakona o gozdovih je bila dana — samoupravnim organom zasebnih lastnikov gozdov — med drugim tudi pravica do odločanja o prodajnih cenah za les, ki doteka iz zasebnih gozdov, in tudi njega usmerjanja. V tem smislu je bil dopolnjen tudi pravilnik o oblikovanju cen. Sicer pa vpliv zasebnega sektorja na usmerjanje in ovrednotenje lesne mase ni bil zaznaven šele po uveljavitvi omenjenih pravic, temveč je bil viden že od začetka leta. Le-ta se je odražal v doseganju ugodnejše strukture proizvedenih in oddanih sortimentov. Spoznanje, da boljše ovrednotenje lesne mase ni odvisno zgolj od višje cene, temveč v določeni meri tudi od večje pozornosti pri izdelavi posameznih sortimentov, pridobiva tudi v tem sektorju lastništva vse več na pomenu. To pa je ob koncu leta, ob ugotavljanju poslovnega uspeha še toliko pomembnejše, če upoštevamo dejstvo, da je pravilno krojenje lesne mase — ob zamrznjenju cen od oktobra 1970 dalje — trenutno edini dejavnik, ki lahko vpliva na boljše ali slabše vnovčenje lesne mase.

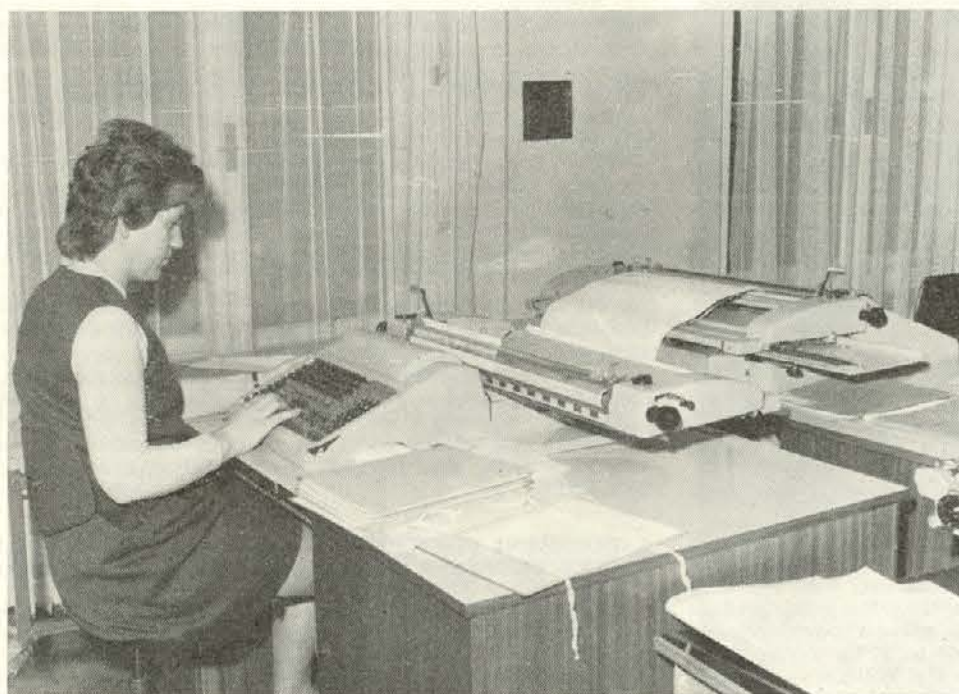
VLADO ZDOVC

FINANČNI REZULTATI

1. S KAKŠNIMI SREDSTVI JE PODJETJE GOSPODARILO

Ugotavljamo, da je podjetje v zadnjih letih, še prav posebno pa v letu 1970, izredno povečalo svoj obseg poslovanja in da ne-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ob
8. marcu
dnevu
žena

ČESTITA
GG SLOVENJ GRADEC

nehno razširja dejavnosti, s katerimi se ukvarja poleg osnovne dejavnosti gospodarjenja z gozdovi. S tem v zvezi je nujno, da podjetje tudi vsako leto povečuje svoja osnovna in obratna sredstva, zato predstavlja osnovni kapital za redno poslovanje že večja sredstva, kot:

a) Vrednost osnovnih sredstev,	
ki znaša po odpisih	152.792.639 dinarjev.
Ta vrednost je	
— vrednost gozdov	115.002.495 dinarjev,
— vrednost cest	27.138.063 dinarjev,
— vrednost gospodarskih zgradb	4.385.058 dinarjev,
— vrednost transportnih sredstev in strojev	4.677.155 dinarjev,
— druga osnovna sredstva, kot zemljišča, delovne priprave itd	1.589.868 dinarjev.

Vrednost osnovnih sredstev v gradnji
(nedokončane ceste in centralno lesno skladišče) znaša: 6.510.235 dinarjev

b) Lastni sklad obratnih sredstev,	
ki služi podjetju za kritje zaloga materiala, rezervnih delov, orodja ter drobnega inventarja (vključno z motornimi žagami), zaloga lesa od poseka do odpreme, in predvsem za kritje terjatev kupcev za čas od prodaje lesa do plačila vrednosti prodanega lesa	4.041.192 dinarjev

c) Rezervni sklad za osebne dohodke:	2.547.503 dinarje
Ta sredstva služijo predvsem kot rezerva v višini enomesečnih bruto osebnih dohodkov za izplačila v zimskih mesecih, ko osebni dohodki niso ostvarjeni v zadostni višini. Med letom pa se ta sklad uporablja kot obratna sredstva.	

d) Obvezni rezervni sklad podjetja,	497.961 dinarjev
ki je izločen na poseben račun pri banki in ga lahko podjetje uporablja le kot začasno posojilo za izplačilo osebnih dohodkov — likvidnostno.	

2. DOSEŽEN DOHODEK OD PRODAJE IN STORITEV — REALIZACIJA

V letu 1970 je podjetje doseglo 86.036.271 dinarjev celotne vrednosti proizvodnje, kar pomeni v primerjavi s planom prekoračitev za 14%. V primerjavi z letom 1969 je podjetje doseglo celo za 32% večjo vrednost proizvodnje.

Čeprav je med letom zaradi izjemno dolge zime obstajala bojazen, da ne bomo dosegli predvidenega plana, je podjetje v jeseni nadoknadilo zamujeno, tako da je preseglo predvideno vrednost realizacije v vseh dejavnostih razen pri negi in varstvu gozdov.

Pri prodaji lesa so na prekoračitev realizacije vplivali tudi zasebniki, od katerih smo odkupili za 10% večje količine. Poleg tega pa je podjetje dosegalo v letu 1970 poprečno višje prodajne cene lesa, delno zaradi boljše strukture sortimentov, delno pa zaradi povečanih prodajnih cen med letom.

Od skupne vrednosti proizvodnje se 61.757.083 dinarjev nanaša na doseženo vrednost od prodaje lesa. Ostanek dosežene proizvodnje pa predstavlja predvsem gradbena dejavnost, ki je znašala v tem letu že 10.935.314 dinarjev. Prav z investicijsko dejavnostjo smo v največji meri prekoračili v planu predvidene investicije, in sicer za 63% ali za 4.235.314 dinarjev. Tako občutno povečanje investicij v letu 1970 so pogojevali odobreni krediti za gradnjo cest in nepredvidene gradnje ter vzdrževanje cest po katastrofalnem neurju v mesecih juliju in avgustu.

Transportna dejavnost oziroma strojni obrat je presegel predvideni letni plan vrednostnih storitev le za 4%, ker so interne cene teh storitev ostale med letom nespremenjene.

3. STROŠKI POSLOVANJA IN STROŠKI ODKUPA LESA IZ ZASEBNEGA SEKTORJA

Skupni stroški, ki bremenijo celotni dohodek, znašajo v letu 1970 54.845.568 dinarjev. V primerjavi s planom so za 15% višji in za 37% višji kot v preteklem letu.

Iz navedenih razmerij ugotavljamo, da so se v podjetju stroški močneje povečevali kot vrednost proizvodnje.

Kljub temu da po sklepu sveta kmetov gozdnih posestnikov od 1. aprila dalje nismo poviševali odkupnih cen (s tem da se vse dosežene razlike od povečanih prodajnih cen med letom in ob končnem računu ugotovijo in o njih sklepajo svetji gozdnih posestnikov obratov), so vendar stroški odkupa povečani: nasproti planu za 15% in nasproti letu 1969 za 37%. Vzrok povečanja teh stroškov nasproti planu je v večji količini — za 10% — in v boljši strukturi odkupljenih sortimentov ter povečanih odkupnih cenah — za 5%. V primerjavi s stroški odkupa v letu

1969 pa je veliko zvišanje predvsem zaradi bistvenega povečanja odkupnih cen v začetku leta 1970.

Znatno višji stroški so v letu 1970 tudi za storitve drugih pri gradbeni dejavnosti, predvsem pri buldožerskih. Ti stroški so se v primerjavi s planom poprečno povečali za 48%, in to zaradi povečanega obsega storitev ter zaradi višjih cen teh storitev.

Pomembno večji stroški v primerjavi z letom 1969 so tudi obračunani stroški vseh vrst amortizacij, ker smo v letu 1970 že s planom povišali stopnje tehnične amortizacije kot tudi stopnjo amortizacije od državnih gozdov. Biološka amortizacija iz privatnega sektorja je ostala procentualno sicer enaka — 15%, vendar je bila dosežena v večjem znesku zaradi večjih odkupljenih količin in višjih prodajnih cen.

V letu 1970 je bila skupno obračunana amortizacija 12.972.074 dinarjev, in sicer:

- tehnična amortizacija v višini 3.731.375 dinarjev (za 107% več kot v letu 1969),
- amortizacija od gozdov v državnem sektorju v višini 4.813.641 dinarjev (za 41% več kot v letu 1969),
- biološka amortizacija gozdov 4.427.058 dinarjev (za 46% več kot v letu 1969).

Stroški amortizacij pa za podjetje pomenijo na drugi strani večja sredstva za investicije ter za nego in varstvo gozdov.

Stroški investicijskega vzdrževanja so se v letu 1970 zelo zvišali, posebno še zaradi v planu nepredvidenih vzdrževalnih stroškov po katastrofalnem neurju v poletnih mesecih. S tem v zvezi so bili že med letom zvišani planirani stroški vzdrževanja z rebalansom plana — za GO Radlje in GO Crna.

Skupni stroški vzdrževanja cest in zgradb ter delno izvršeno odpravljanje povzročene škode po neurju znašajo v letu 1970 2.500.744 dinarjev. Od tega smo od zavarovalnice dobili vrnjenih 644.772 dinarjev za poškodovane zavarovane odseke cest. Tako znašajo vzdrževalni stroški, ki bremenijo podjetje, 1.830.927 dinarjev, planirali smo 1.525.000 dinarjev, torej prekoračitev za 20%. Največje prekoračitve planiranih stroškov so pri gozdarskih obratih: Mislinja, Ravne, Dravograd, Slovenj Gradec in Crna.

Direktni variabilni stroški proizvodnje v državnem sektorju (brez amortizacije in režije) so poprečno za vse gozdarske obrate znašali v letu 1970 za 1 m³ proizvedenega lesa 144 dinarjev. Na 1 m³ proizvedenega lesa je bilo obračunane poprečno 48,44 dinarjev amortizacije od gozdov. Poprečna režija obrata skupno s tehnično amortizacijo pa je znašala za 1 m³ lesa 68,90 dinarja. Splošni stroški podjetja z upravno režijo so obremenjevali 1 m³ lesa s 26 dinarji.

4. OSEBNI DOHODKI V LETU 1970

V tem letu je podjetje zvišalo poprečno izplačane osebne dohodke za več odstotkov kot prejšnja leta, vendar šele v drugem polletju, ko je bila sočasno dosežena višja realizacija in tudi višji dobiček.

V prvem polletju so se gibal osebni dohodki v poprečju določenih obračunskih postavk po pravilniku, ki ga je sprejel DS 1. oktobra 1969. Tako izplačani osebni dohodki v prvem polletju so predstavljali sicer 13% poprečno zvišanje proti doseženemu poprečju osebnih dohodkov celega leta 1969. Vendar smo v prvem polletju znatno zaostajali za republiškim porastom osebnih dohodkov, zlasti pa za porastom indeksa povečanja življenjskih stroškov.

Večjih osebnih dohodkov v podjetju pa v tem obdobju ni pogojevala niti količinska niti vrednostna realizacija, ki je bila v zaostanku v primerjavi z dinamiko plana vse do zadnjega tromesečja. Šele od meseca avgusta dalje smo ostvarjali tudi t. i. variabilni del osebnih dohodkov na račun povečane vrednostne realizacije in pri nekaterih obratih na račun znižanih materialnih stroškov v primerjavi s planom.

V mesecu maju je DS po predhodni razpravi o kolektivu sprejel pomemben sklep o podaljšanjem delovnem času v sezonskih mesecih in o obveznem varčevanju po 120 dinarjev neto mesečno kot prihranek osebnega dohodka za primere tako neugodnega zimskega dela, kot je bilo prav v tem letu. Sklep velja za vse delavce, katerih delo je odvisno od vremenskih razmer.

Za leto 1970 znašajo vsi obračunani bruto osebni dohodki za podjetje 24.416.593 dinarjev, kar je za 2.736.775 dinarjev ali za 11% več, kot smo predvideli po planu.

Poprečno izplačan mesečni osebni dohodek na enega zaposlenega je znašal v letu 1970 1405 dinarjev, v letu 1969 pa 1135 dinarjev, torej v letu 1970 za 23% več. V primerjavi z republiškim poprečnim porastom osebnih dohodkov, ki znaša v letu 1970 21%, smo povečali osebne dohodek še za nadaljnja 2%.

5. DOSEŽENI DOBIČEK IN DELITEV DOBIČKA PODJETJA TER DOSEŽENI DOBIČEK PRIVATNEGA SEKTORJA

Doseženi dohodek podjetja za leto 1970 znaša 31.190.703 dinarje in je za 13% višji od planiranega.

Po odbitku pogodbenih in zakonskih obveznosti znaša 27.865.558 dinarjev po obračunanih bruto osebnih dohodkih pa je podjetje ostvarilo 3.448.965 dinarjev nerazdeljenega dobička. Znesek predstavlja 64% več ostvarjenih skladov, kot je bilo

predvideno po planu, ali za 1,350.551 din več dobička. Zaradi visokih stroškov v tem letu, višjih amortizacij in tudi višjih osebnih dohodkov pa je podjetje doseglo manj dobička kot v letu 1969, in sicer za 9 %.

Razmerje delitve dohodka po odbitku pogodbenih in zakonskih obveznosti se je v letu 1970 spremenilo v korist skladov v primerjavi s planom, in sicer:

— za osebne dohodke	87,7 % (plan 91,3 %)
— za sklade skupno z dobičkom zasebnikov	12,3 % (plan 8,7 %)

Po ločeno vodenih stroških zasebnega sektorja je podjetja posebej ugotovilo tudi dobiček privatnega sektorja. Le-ta je v glavnem rezultat povišanih prodajnih cen nekaterih sortimentov, za katere med letom nismo sproti spreminjali odkupnih cen. Tako ugotovljene pozitivne razlike znašajo 986.596 dinarjev za vse odkupljene količine ali 8,90 dinarjev po m³, redni dobiček po obračunu za to leto pa znaša 155.999 din ali 1,41 po m³. Po posameznih gozdarskih obratih je to seveda zelo različno zaradi različne strukture odkupljenih sortimentov.

Od skupnega dobička oziroma pozitivnih razlik v cenah za zasebni sektor je podjetje že pred ugotovitvijo dobička upoštevalo v stroških 422.140 dinarjev kot predvideno dodatno izplačilo kmetom za vse odkupljene količine med letom.

Ostanek dobička privatnega sektorja 720.455 dinarjev je prikazan v skupnem dobičku podjetja.

Bruto dobiček državnega in privatnega sektorja	dinarjev	3,448.965
Od tega obvezni obračun:		
— obvezni rezervni sklad podjetja	283.029	
— prispevki v skupne rezerve GO	158.297	441.326
Čisti dobiček (neto)		3,007.639

DELITEV DOBIČKA:

1. v poslovni sklad za investicije:

	dinarjev	
— za gradnjo tovarne in cest v državnem sektorju	759.000	
— za gradnjo cest v zasebnem sektorju iz dobička zasebnikov	241.000	1,000.000

2. v sklad skupne porabe:

	dinarjev	
— državni sektor — za stanovanja in drugo	1,528.184	
— privatni sektor — za posojila kmetom oziroma prenos v KHP (koroško hranilnico in posojilnico)	479.455	2,007.639

6. KAKŠNA SO BILA RAZPOLOŽLJIVA INVESTICIJSKA SREDSTVA IN ZAKAJ SO BILA UPORABLJENA

V tem letu je podjetje skupno z obračunanimi sredstvi vseh vrst amortizacij, z neizkoriščenimi, prenesenimi investicijskimi sredstvi preteklega leta, s sredstvi poslovnega sklada po končnem računu 1969 in skupno z odobrenimi krediti za ceste razpolagalo s 23,933.496 dinarjev sredstev. V primerjavi z vsemi prejšnjimi leti je to doslej najvišji znesek.

Navedena sredstva so bila uporabljena v naslednje namene:

	dinarjev
— gradnja novih gozdnih cest s projektiranjem	8,834.062
— nabava opreme: gozdarske (vključno s transportom)	1,618.084
— ostale	547.884
— za gradbene objekte (lesna skladišča in podobno)	659.264
— plačilo anuitet (za kreditiranje cest in opreme)	494.913
— nega, varstvo in urejanje gozdov	3,204.915
— nova tovarna ivernih plošč — oročitev udeležbe	1,900.000
— turistični objekti (tur. kredit)	1,116.017
— 10% garancijski pologi, 5% prispevki za energetiko in drugo	1,652.932
Skupno porabljeno:	20,028.071

Kljub prekoračitvam stroškov nekaterih objektov predvsem cest, so ostala neizkoriščena investicijska sredstva v znesku 3,343.867 dinarjev. Od tega je neizkoriščenih kreditov za ceste, skladišče in tur. objekt 1,890.368 dinarjev. Neizkoriščena investicijska sredstva, ki jih začasno izkoriščamo kot obratna sredstva, so ostala zaradi tega, ker se ni pričela gradnja nove tovarne in ni bilo treba odvesti obveznih garancijskih 10% pologov in 10% deviznih pologov, tj. skupno 2,721.000 dinarjev, ne-

izkoriščena pa so tudi sredstva tj. krediti za dograditev centralnega skladišča v znesku 949.150 dinarjev.

7. KOLIKO SREDSTEV SKUPNE PORABE JE PODJETJE IMELO NA VOLJO V LETU 1970 IN ZA KAJ SMO JIH UPORABILI

Skupno z razporejenim dobičkom leta 1969 v skladu skupne porabe in vključno s stanovanjskim prispevkom leta 1970 smo imeli 2,869.376 dinarjev sredstev.

Le-ta so se koristila v tele namene:

	dinarjev
— individualna posojila za gradnjo stanovanjskih hiš delavcev	717.682
— nakup oziroma gradnja novih družbenih stanovanj	1,024.728
— plačilo anuitet za stanovanja	179.846
Za stanovanja skupaj:	1,922.256
— posojila kmetom (poleg sredstev vrnjenih anuitet 293.771 dinarjev)	339.824
— rekreacija delavcev	134.895
— počitniški domovi (Filip Jakov, Portorož)	54.139
— štipendije	100.242
— dotacije družbenim organizacijam in sindikatom	85.750
— ostali prispevki (umrli člani kolektiva ali ožji sorodniki, nagrade ob 20-letnici del. staža v podj. in podobno)	148.329
— 8% prispevka od uporabe	37.491
Skupaj porabljeno:	2,822.926

V prihodnji številki OBVESTIL bomo prikazali nekaj primerjav rezultatov v letu 1970 po ekonomskih enotah.

ANGELCA VRBNJAK

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Na V. seji sveta kmetov lastnikov gozdov gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec skupno z vsemi člani obratnih svetov kmetov lastnikov gozdov dne 30. dec. 1970 so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Svet kmetov lastnikov gozdov sprejme v soglasju s predstavniki obratnih svetov kmetov lastnikov gozdov predlog za 15% biološko amortizacijo od doseženih prodajnih cen za dobo petih let, s tem da ostane kriterij domače uporabe enak kot doslej.

Oprostitve biološke amortizacije za domačo uporabo se pokriva v sprejetem odstotku (15).

Zbrana sredstva na osnovi tega sklepa (med 7,5 in 15%) se uporabijo poleg investicijske izgradnje tudi za vzdrževanje in zavarovanje gozdnih komunikacij zasebnega sektorja.

Stroški gospodarjenja z zasebnimi gozdovi ostanejo tudi v letu 1971 na enaki višini kot v letu 1970.

2. Svet kmetov lastnikov gozdov skupno s člani obratnih svetov kmetov lastnikov gozdov soglasno sprejme in potrди pravilnik o štipendiranju otrok kmetov lastnikov gozdov, s tem da se doda 6. točki 5. člena podtočka d) »potrdila o dohodku iz gozda«.

Hkrati je potrjena lestvica štipendij otrokom kmetov lastnikov gozdov:

do 4.000 din KD in doh. od gozda 300 din,
od 4.000 do 7.000 din KD in doh. od gozda 250 din,
od 7.000 din dalje KD in doh. od gozda 200 din.

3. V bodoče bodo kmetje dobivali izplačila v tekočem mesecu samo za dostavljeni les v preteklem mesecu. Izplačila ostanejo 14-dnevno kot doslej.

Delavski svet je na seji dne 22. jan. 1971 sprejel naslednje pomembnejše sklepe:

1. Sprejme in potrди se popis vsega imetja gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec za leto 1970.

2. Soglasno je sprejet in potrjen pravilnik o zaščiti tajnosti narodne obrambe.

3. Delavcem podjetja, ki gradijo stanovanjske hiše, posamezno odobravajo les na panju obratni delavski sveti, in sicer na podlagi gradbenega dovoljenja, specifikacije potrebe lesa na panju in potrdila ozir. izjave, da niso lastniki gozdnih površin. Odobrava se lahko največ do 30 m³.

Ta sklep velja tudi za tiste, ki gradijo, pa so dobili manjšo količino lesa, kot je predvidena po kalkulaciji.

4. Zaradi težkega finančnega položaja tovarne lesovine in lepenke Podvelka delavski svet

izjemoma oprošča to podjetje plačila zamudnih obresti v višini din 4873,85 za leto 1970 s pogojem, da v bodoče redno plačuje svoje obveznosti do našega podjetja. Kolikor bi bili v bodoče kljub temu obremenjeni za zamudne obresti, jih ne more več odpisovati.

Tovarna lesovine in lepenke Podvelka naj o izjemni oprostitvi za leto 1970 in o našem pogoju za nadaljnje plačevanje obvesti celoten kolektiv in delavski svet.

5. Soglasno je potrjen plan nabave mehanizacije strojnega obrata, izdelan po sklepu komisije za mehanizacijo z dne 7. okt. 1970.

Odobri se nabava dveh avtomobilov (kombijev) za potrebe

gozdarskega obrata Radlje in en avto za gozdarski obrat Mislinja.

Za potrebe izobraževalnega centra se odobri nabava:

— 2 motornih žag jonserejs 62,
— 1 sušilne komore,
— 1 avtomobila (kombi).

Za potrebe gradbenega obrata se odobri nabava:

— 1 univerzalne transportne lafete RUTL 1800 in
— 1 motornih sani.

Navedena osnovna sredstva se lahko nabavljajo že pred potrditvijo plana 1971 v okviru finančnih možnosti.

G. J.

NAGRAJENCI V GOZDARSKEM OBRATU MISLINJA

V skladu s sklepom delavskega sveta podjetja so v gozdarskem obratu Mislinja prejeli nagrado vsi delavci, ki delajo v gozdarstvu neprekinjeno 20 let. Za nagrado so prejeli ročne ure, ki so jim bile razdeljene na občnem zboru sindikalne organizacije 26. decembra 1970.

Nagrade so prejeli:

1. Franc BLATNIK, vodja revirjev,
2. Franc ČAS, gozd. delovodja,
3. Ivan GOLOB, vodja odpreme,
4. Edvard GROS, nakladalec,
5. Joško JEROMELJ, skladiščnik skladišča Dolič,
6. Avgust HRIBAR, blagajnik,
7. Anton KAMENIK, sekač,
8. Slavko KAVČIČ, sekač,
9. Anton KOTNIK, sekač,
10. Leopold KOTNIK, sekač,
11. Matevž ODER, sekač,
12. Vinko OVČAR, sekač,

13. Anton PAČNIK, sekač,
14. Fanika PIRTOVŠEK, knjigovodja,
15. Ivan PLAZOVNIK, sklad. delavec,
16. Karel PLEČKO, nakladalec,
17. Karel REPOLUSK, skladiščnik Mislinja,
18. Franc SMAGEJ, nakladalec,
19. Franc SOVIČ, sekač,
20. Lenart TIMOŠEK, nakladalec,
21. Jože TRETJAK, revirski vodja,
22. Slavko URŠEJ, sekač,
23. Anton ZALOŽNIK, sekač,
24. Stanko ZALOŽNIK, sekač,
25. Franc ZALOŽNIK (Lenart) sekač,
26. Franc ZALOŽNIK, (Sov.), nakladalec,
27. Lenart ZALOŽNIK, nakladalec,
28. Henrik ZALOŽNIK, nakladalec,
29. Vinko ŽOHAR, šofer.
Fanika Rozman

Po 5. točki podnaslova »Na področju upravljanja« 24. člena statuta podjetja sta delavski svet in svet kmetov lastnikov gozdov GG Slovenj Gradec na IX. skupni seji 16. februarja 1971 zaradi prenehanja mandata sedanjim članom samoupravnih organov

R A Z P I S A L A

— volitve v delavski svet podjetja in obratne svete, ki bodo v soboto, 17. aprila 1971;

— volitve v obratne svete kmetov lastnikov gozdov in svet kmetov lastnikov gozdov podjetja, ki bodo od 1. marca do 17. aprila 1971.

G. J.

Pri gozdnem gospodarstvu izločamo sedaj obvezni 4% stanovanjski prispevek. Ali bodo naši samoupravni organi uvideli, da je ta prispevek spričo potrebn prenzek?

JANKO IN BORIS SE ZAHVALJUJETA

Morda bodo vrstice preskromne, da bi jih objavili v Obvestilih, vendar želiva, da jih objavite. Zelo sva bila vesela noveletnega darila od gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, kjer dela naš očka.

Za darilo se pristrčno zahvaljujema in želiva vsem delavcem gozdnega gospodarstva veliko uspehov pri delu.

Boris in Janko Rupreht iz Velenja

Za izdatno poslastico pred dolgim zimskim pomanjkanjem si je izdolbla žolna okrog meter visoko in trideset centimetrov globoko vdolbino v staro smrekovo deblo. Po njenem izračunu se izplača za nekaj debelih mravljincev pošteno preznojiti in porabiti za to nič koliko »žolninih« kalorij, dokler je še čas. Zima bo dolga in les bo zmrzel, le z veliko težavo se bo dal obdelovati...

Morda si je žolna izbrala to drevo nalašč tako ob poti, da bi njeno skrbno početje videli gozdarji in se pri tem tudi na kaj spomnili: Zima bo dolga in les bo zmrzel, le z veliko težavo...

Andrej Šertel

OBČNI ZBORI SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

GOZDARSKI OBRAT SLOVENJ GRADEC

Prvo prosto soboto v decembru 1970 se je zbrala le polovica članov skupnosti GO Slovenj Gradec na občnem zboru sindikalne podružnice na Selah pri Dulerju. Vzrokov za slabo udeležbo je bilo več, in to: prvi hladni zimski dnevi so zelo prijetni v zakurjenem domu poleg družine, celodnevno delo v lepi dolgi jeseni je že utrudilo slednjega gozdnega in skladišnega delavca, proste sobote so že prišle v urnik domačih hišnih opravil in jih je težko zapraviti v drug namen in ne nazadnje nezainteresiranost in nezaupanje do sindikata in sindikalnega dela.

Čeprav je bil občni zbor komaj sklepčen ter brez navzočnosti povabljenih predstavnikov občine in podjetja, se je po kratkih a izčrpnih poročilih razvila zelo živahna debata o najbolj perečih problemih kolektiva.

Kot prvi problem se je obravnavala poprečna starost v skupnosti, ki se iz leta v leto večja. Od leta 1963 se je število zaposlenih zmanjšalo od 124 na 81 zaposlenih. V glavnem se je število zmanjšalo zaradi upokojitve, manj pa zaradi odhoda v drugo delovno organizacijo. Tudi udeležba na občnem zboru je pokazala, da je naš kolektiv sorazmerno star, saj le mladi delavci dajejo spodbudo družbenemu življenju in delu, so idealisti, hočejo sprememb na boljše, medtem ko starejši pri vsakem težjem problemu stopijo v stran. Zaradi vsega navedenega so navzoči sklenili, da bodo v prihodnje posvetili posebno skrb mladim na novo sprejetim delavcem ter da bodo skušali vključiti čimveč otrok v šolo za gozdne delavce.

Naslednji sklep občnega zbora je bil, da se za novo leto obdari vse šoloobvezne otroke naših članov kolektiva z darilcem, vrednim 40 din. Darila naj se izberejo po starosti in spolu otroka. Po izkušnjah iz preteklih let je tudi naš kolektiv spoznal, da obdarovanje otrok s kosom flanele ali zavitkom volne ne doseže svojega namena.

Po približnih podatkih, ki jih je podal vodja obrata o testiranju sekačev, ki ga je izdelal zdravstveni center v Ravnah, so navzoči ponovno naleteli na dolgoletni problem o beneficiranju delovne dobe gozdnega delavca.

Stanovanjske razmere članov kolektiva so se v zadnjih letih s pomočjo posojil bistveno izboljšale. Na obratu sta le še dva izredno pereča stanovanjska problema, ki pa bosta rešena letos. Predvidevamo pa, da se bo pojavilo novo povpraševanje po stanovanjih v treh do petih letih, ko bodo na novo sprejeti delavci potrebovali družinska stanovanja. Zaradi tega je bil dan predlog,

da pokličemo k pogovoru vse mlade samske delavce zaradi sklenitve pogodbe o varčevanju za stanovanjsko izgradnjo ali nakup stanovanj.

Pri nadaljnji razpravi pa je bil osvojen sklep, da — podobno kot v drugih podjetjih — priredi obrat našim upokojencem pogostitev, kjer jih bomo seznanili z uspehi gospodarjenja v preteklih letih. Čeprav z nekajletno zamudo so navzoči zadolžili pobudnika tov. Jožeta Kotnika, da v letu 1971 organizira postavitev znamenja, kjer je leta 1964 umrl pokojni sodelavec V. Radšel.

Najbolj živahna razprava pa je bila v zvezi z že ustavljeno obliko rekreacije v obratu, to je s sindikalnim izletom, čeprav v bistvu zadnja leta to ni bil izlet, ampak skrajšani kolektivni dopust v počitniških domovih. Da izboljšamo dosežanje oblike in da zainteresiramo čim širši krog, smo se odločili za dve različici oziroma izmeni, ki bi trajali 7 dni v redni sezoni, za katero se bodo prijavi tisti člani kolektiva, ki bodo vzeli s seboj ženo in otroke, v drugo skupino, ki bo po redni vezavi, za 5 dni pa tisti, ki bodo odšli na dopust brez otrok. Obe izmeni naj bi bili v Filip Jakovu, dotirani pa bi bili poleg rednih rekreacijskih sredstev še s sredstvi sindikata.

Ker se udeležuje medobratnih športnih tekmovanj le nekaj članov kolektiva, je treba v bodoče pritegniti še ostale, predvsem mlajše delavce, ki so sedaj prišli od vojakov. Upoštevati moramo namreč pregovor »kar se Janezek nauči, to Janez zna«, kar velja tudi za udejstvovanje pri športu.

V novi izvršni odbor sindikalne podružnice so bili izvoljeni naslednji člani kolektiva: Stanko Krevh, Anton Jamšek, Janko Sovinc, Stanko Plevnik, Ivan Kravtberger, Mirko Horvat, Marica Skobir in inž. Vida Vrhnjak.

Ob zaključku občnega zbora pa je vodja obrata inž. Peter Planinšek izročil ure šestim sodelavcem za 20-letno delo v gozdarstvu: tov. Pavli Jelen, Jožetu Rahtenu, Ivanu Vovku, Ivanu Slatinku, Slavku Ganglu in Avgustu Gorjupu.

Po slovesni zdravici se je vsem prilegla krepka Dulerjeva košta in pijača.

Inž. Vida Vrhnjak

GOZDARSKI OBRAT RADLJE OB DRAVI

V januarju 1971 je bil občni zbor sindikalne organizacije v gozdarskem obratu Radlje ob Dravi. Iz poročila o delu upravnega odbora je razvidno, da je ta sindikalna organizacija v svoji mandatni dobi našla svojo vlogo, delala aktivno, predvsem na področjih, ki zadevajo življenjske in delovne pogoje delavcev in učinkovitost samoupravljanja.

Izvršni odbor sindikalne organizacije je na sejah razpravljaj

- o statutu in pravilnikih,
- o osnutku statuta zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja,
- o prilagoditvi statuta zahtevam amandmajev,
- o osnutku statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in pravilnika o zdravstvenem varstvu,
- o nagrajevanju dolgoletnih članov delovnega kolektiva,
- o odlikovanju delavcev,
- o rekreaciji delavcev,
- o zaščiti dolgoletnih članov kolektiva,
- o obveščanju članstva,
- o humanih akcijah (srečanje upokojenecv).

Na zboru je stekla tudi razprava o sodobni organizaciji dela v gozdarski proizvodnji, o uvajanju vse večje mehanizacije ter posledicah viška delovne sile. Na občnem zboru je bilo čutiti osveščenost sindikata, da se z vso vztrajnostjo zavzema za skrajšano delovno dobo gozdnega delavca sekača. Zbor je razpravljaj o osebnem dohodku, razprava je tekla o predlogu za povišanje variabilnega dela od 10 na 15 %, ki bi se naj izplačal iz ostvarjenega dohodka v letu 1970. Prav tako so se pogovarjali o sistemu delitve osebnega dohodka in ugotavljali, da je nagnjen k uravnolovki. Sindikat je ugotavljaj, da je pred delovni kolektiv obrata bila v letu 1970 postavljena hujša naloga. Obrat je prizadelo močno neurje ter povzročilo veliko škodo na komunikacijah. Nakazanih je le nekaj misli z občnega zbora.

Po razpravi je zbor sprejel naslednja stališča, ki naj bi služila kot smernice za nadaljnje delo sindikata:

1. da se iz ustvarjene kvote osebnega dohodka izloči 5 % ter izplača v obliki variabilnega dela za leto 1970;
2. da se obračunske postavke v letu 1971 zaradi višjih življenjskih stroškov povišajo za 15 %;
3. da se v finančnem planu za leto 1971 v kvoti osebnih dohodkov planira 50 % poprečne mesečne plače, ki bi se izplačala delavcem ob nastopu letnega dopusta za rekreacijske namene;
4. da se strokovno določijo delovna mesta za zaposlitev delovnih invalidov;
5. da pri morebitnem odpustu delovne sile sodeluje vodstvo sindikata;
6. da se ustanovi medobratni sindikalni odbor, ki bi ob sprejemanju raznih pravilnikov, statutov in drugih splošnih aktov izoblikoval enotna stališča;
7. da izposluje večje pravice pri oblikovanju razvojnega programa gozdarskega obrata;
8. da se sindikat še nadalje zavzema za skrajšano delovno dobo gozdnega delavca.

Ob koncu zbora so bili v skladu s sklepom delavskega sveta podjetja nagradjeni člani delovne skupnosti obrata, ki delajo v gozdarski dejavnosti 20 let.

Darila so prejeli: Andrej ŠNABEL, Jože BOBOVNIK, Ivan CIGLER, Ferdo GLAZER, Lovro GEROLD, Marko KNEZ, Ivan HARTMAN, Franc ŠKRATEK, Alojz URNAV, Peter VIDMAR in Janez VIDMAR.

Spominska darila pa so prejeli delavci, ki so v letu 1970 odšli v pokoj: Ivan BUTOLO, Rudolf MITHANS, Anton PRIDIGAR, Franc STRUNČNIK, Stanko URH in Alojz VEBER. Jože VERDNIK

UPRAVA PODJETJA

30. decembra 1970 so se delavci uprave podjetja zbrali na občnem zboru. Po kvalitetni razpravi, v kateri so sodelovali skoraj vsi prisotni, je občni zbor sprejel stališča:

— Delavskemu svetu podjetja se predlaga, da spremeni pravilnik o delitvi osebnega dohodka tako, da noben delavec v času odsotnosti od dela zaradi bolezni ne bo prejemal manjšega nadomestila kot 80 do 90 % od osnove. Osnova je osebni dohodek iz preteklega leta, ki je neugodna, cene so v stalnem porastu, iz česar izvira slab standard bolnika.

— Pristojne službe naj izdelajo načrt za zvišanje upravne stavbe. Predlog je posredovati samoupravnim organom.

— Ker veliko delavcev ne gre na dopust v naše počitniške domove, naj komisija za rekreacijo skrbno prouči, kako omogočiti rekreacijo tudi tem.

— Zaradi velikega porasta cen gradbenega materiala je predlagati delavskemu svetu podjetja, da valorizira sedanje posojilo za gradnjo zasebnih hiš. Ze od leta 1964 imamo najvišjo mejo 30.000 din.

— Še naprej je težiti k množičnemu športnemu udejstvovanju.

— V novi odbor so bili izvoljeni:

Branko SLAVIČ, dipl. inž. gozd. — predsednik,
Gerta JERNEJ — tajnik,
Karolina ZORMAN — blagajnik,

Ivo ROGINA — član,
Justa KOLETNIK — član,
Marija SEKIRNIK, dipl. inž. gozd. — član,

Martin PENŠEK — član.
— Zaradi koordinacije dela je nujno, da osnovne organizacije sindikata imenujejo osrednji odbor. J. Š.

GO ČRNA

Na konferenci sindikalne organizacije gozdnih delavcev gozdarskega obrata Črna na Koroškem so sprejeli naslednje sklepe:

1. podpreti je potrebno še nadaljnje raziskave iz medicinske dela pri gozdnih delih za

(Nadaljevanje na 8. strani)

Varstvo pri delu

V letu 1970 je bilo v podjetju opravljenih 1,941.206 delovnih ur oziroma 1,488.820 opravljenih delovnih ur v proizvodnji. V tem času se je v podjetju pripetilo 118 nesreč s 1669 izgubljenimi delovnimi dnevi. Vseh nesreč je bilo na poti na delo in z dela 14. Nesreče so se po obratih pripetile takole:

GO	Štev. nezgod	Izgubljeni dnevi do 30	Izgubljeni dnevi nad 30	skupaj	Zaposl.	Na 100 zaposl.	Pošk.
Slov. Gradec	11	162	43	205	83	13,2	18,6
Mislinja	10	79	3	82	93	10,7	8,2
Ravne	13	209	86	295	66	19,7	22,7
Črna	30	314	33	347	179	16,7	11,6
Radlje	30	346	6	352	183	16,3	11,7
Dravograd	9	110	20	130	43	20,9	14,4
Skupaj v gozdarstvu	103	1.220	191	1.411	647	15,9	13,7
Stroj. obrat	5	47	41	88	62	8,1	17,6
Gradb. obrat	9	117	47	164	69	13,0	18,2
Uprava	1	6	—	6	73	1,3	6,0
Skupaj	118	1.390	279	1.669	851	13,9	14,1

Po fazah dela so se nesreče pripetile:

	1968		1969		1970	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%
Sečnja	58	32,5	30	25,8	35	29,7
Spravilo	26	14,7	13	11,2	16	13,6
Goj. gozdov	7	3,9	10	8,6	5	4,2
Nakladanje	50	28,2	29	25,0	22	18,7
Ostala dela	16	8,9	16	13,8	26	22,0
Na poti	21	11,8	18	15,6	14	11,8
Skupaj	178		116		118	

Vzroki poškodb so naslednji:

	1968	1969	1970
Padec	59	40	40
Pritisk	18	16	22

(Nadaljevanje s 7. strani)

radi priznanja krajše potrebne delovne dobe za upokojitev, 2. sredstva za rekreacijo naj se razdelijo in uporabijo smotrno, da bo udeležba naših delavcev pri aktivnem letnem počitku čim večja, 3. na delovnem mestu vestno in disciplinirano delo.

Ob koncu je šef gozdarskega obrata razdelil za vestno dvajsetletno delo ročne ure naslednjim sodelavcem: Francu Golobu, Francu Krajncu, Jožetu Kumru, Francu Lampretu, Antonu Maucu, Barbari Pečovnik, Filipu Polanšku, Ivanu Sagoničniku, Jožetu Ramšaku, Francu Vuhererju. Prav tako so dobili ure naslednji bivši sodelavci, ki so zadnji dve leti odšli v pokoj: Silvester Fajmut, Miha Goltnik, Franc Kunc, Jože Letner, Pero Letinič, Ivan Puc, Avgust Ramšak, Anton Smonkar, Anton Svenšek, Franc Zagar.

Andrej Sertel

Pečolarjeva mama iz Razborja ima rada svoje vnučke — Foto: F. Jurač

	1968	1969	1970
Tujek	6	7	12
Usek	33	11	13
Udarec	54	30	26
Urez z mot. ž.	8	12	5

Poškodbe po delih telesa so:

	1968	1969	1970
Poškodba roke	55	33	34
noge	76	47	51
Prsni koš in trup	25	16	23
Poškodba očesa	5	6	6
glave	10	8	4
Druge poškodbe	7	6	—

Obravnavane nesreče pri delu po dnevih v tednu:

	Število	%
Ponedeljek	25	21,2
Torek	23	19,6
Sreda	14	11,9
Četrtek	28	23,7
Petek	24	20,2
Sobota	4	3,4

V primerjavi z letom 1968, ko smo imeli 178 nesreč z 2772 izgubljenimi delovnimi dnevi in 977 zaposlenimi, je na 100 zaposlenih v tem letu 18,2 nesreče in je vsaka nesreča zahtevala 15,5 izgubljenega dneva.

V letu 1969 smo imeli 116 nesreč pri delu s 1728 izgubljenimi delovnimi dnevi in 890 zaposlenimi. Na 100 zaposlenih je bilo 13 nesreč in vsaka nesreča je zahtevala 14,8 izgubljenega delovnega dne.

V letu 1970 smo imeli 118 nesreč pri delu s 1669 izgubljenimi delovnimi dnevi in 851 zaposlenimi. Na 100 zaposlenih je bilo 13,9 nesreče in vsaka nesreča je zahtevala 14,1 izgubljenega delovnega dne. Samo stanje nesreče pri delu je slabše, če primerjamo samo GO, ker je na 100 zaposlenih 15,9 nesreče in je vsaka nesreča zahtevala 13,7 izgubljenega delovnega dne. Najslabše stanje prikazujeta GO Dravograd in Ravne. GO Dravograd ima indeks 20,9 s 14,4 izgubljenega delovnega dne, GO Ravne pa 19,7 z 22,7 izgubljenega delovnega dne. V obratu Ravne so bile med letom 4 nesreče na poti na delo s 128 izgubljenimi delovnimi dnevi. Ena nesreča na poti na delo v tem obratu je zahtevala 32 izgubljenih delovnih dni. IVAN WALTL

SREČANJE Z AFRIKO

Dne 21. novembra 1970. leta je podjetje Slovenijales organiziralo čarterski polet v Centralnoafriško republiko (RCA), kjer bo v bližnji perspektivi eksploatiralo pragozdove na površini okrog 50.000 ha. Na to potovanje je povabilo svoje poslovne partnerje, ki bi se naj seznanili s tamkajšnjimi razmerami, da bi lažje razumeli, zakaj se je podjetje odločilo za tovrstno dejavnost. Potovanje je trajalo 5 dni, od tega 3 dni za ogled same. Med tridesetimi udeleženci iz vse Slovenije in Hrvaške sem bil tudi jaz. V naslednjem navajam nekaj vtisov s tega potovanja.

Poleteli smo iz Brnika z letalom Inex — Adria DC 6. Pot nas je vodila vzdolž cele Italije, ki smo jo zapustili pri Siciliji. Po 5-urnem letu smo vmes pristali v Tripolisu, glavnem mestu Libije. Ura je bila 9 zvečer, ko smo se spustili na letališče. To je bilo za večino udeležencev prvo srečanje z črnim kontinentom. Prvo razočaranje! Mrki obrazi vojakov, komaj mesec dni potem, ko so Italijani zapustili to deželo. Dve uri čakanja, da se naš 4-motorni odžaja. Medtem si v letališki zgradbi odganjamo dolg čas. Sami arabski napisi, ne razumemo ničesar. Navajeni smo urejenih zgradb, toda tu naletimo na nered, umazanijo, nihče si ne upa sestiti. Nihče se ne more odžejati, ker ničesar ne prodajajo. Čutimo vrzel, ki vedno nastane po notranji revoluciji, ko stari gospodarji zapustijo položaje. Začutimo neko olajšanje, ko se zopet znajdemo v našem avionu.

Zopet smo v zraku. To pot že nad Saharo. Pet ur vožnje, ko ne vidimo nobene luči. Spodaj ni življenja. Le medlo zaznavamo obrise peščenih valov v mesečini. Škoda, da je noč. Končno se začne svitati. Nismo več nad puščavo. Tu in tam zagledamo ogenj, ki ga kurijo prebujeni domačini. Še malo, pa bomo na cilju, v srcu

Afrike. Kapetan najavi skrajšnji pristanek na letališču v Banguiju, glavnem mestu Centralnoafriške republike. Še en krog in že pristajamo. Okrog letališča vidimo kolibe domačinov, ki se kopljejo v jutranjem soncu. Ljudje sedijo na dvoriščih in pripravljajo zajtrk. To je že prava Afrika, Afrika tipičnih ljudi in običajev.

Pristali smo dve uri pred najavljenim rokom, ker je odpadel vmesni pristanek v Cadu. Nihče razen kontrolorja ni bil pripravljen. Oddamo potne liste, ker še ni dovolj ljudi za pregled. Prijetno smo preseščeni nad lepo letališko zgradbo in prijaznostjo uslužbencev. Ne da se primerjati s Tripolisom! Dobimo vse, kar želimo. Čez nekaj časa dobimo avtobus, ki nam ga je poslalo ministrstvo za turizem, s prikupno vodnico, črno Ane Marie. Odpeljemo se v hotel Safari v mestu. Med vožnjo spoznavamo obrobno naselje in končno prispemo v hotel, ki leži tik ob veliki reki Ubangui, ki loči Kongo od CAR.

Udobno se namestimo v solidnem hotelu, toda ker imamo le tri dni časa, se odločimo takoj za ogled mesta, še pred kosilom.

Prvi vtis, da nas ne bo zeblo, občutimo na vsakem koraku. Hodimo v srajcah, vendar se močno potimo. Ne toliko zaradi vročine, kolikor zaradi izredno visoke zračne vlage. Dokler sedimo v senci, še gre, brž ko pa naredimo nekaj korakov, smo že prepoteni. To je ekvatorialna Afrika, z bujnim rastlinjem in vlago.

Zopet se peljemo v avtobusu. Naprej skozi središče mesta, kjer so državni uradi z rezidenco predsednika republike in diplomatska predstavništva. Potem se ustavimo na tržnici v predmestju. To je tržnica za domačine, siromašni sloj. Tu prodajajo vse od kruha do pohištva. Meso se seka na prostem v prahu in rojih muh. Zaudarja. Na tej tržnici ima

vse tako čuden duh. Ne dotikamo se nobenih stvari. Tovarši, ki živijo že dalj časa v tem mestu, so nas podučili o vseh mogočih nevarnostih, ki prežijo na vsakem koraku na nas. Predvsem so to nevidni mikroorganizmi. Dobimo vtis, da Evropejcu tu ni dobro živeti. Ogladamo si boljše tržnico za uslužbenca in Evropejce, ki tu živijo. Pisana množica nakupovalcev in prodajalcev. Kamere skačejo, toda jezni obrazi domačinov nam povedo, da niso zadovoljni s snemanjem, razen seveda, če nekaj plačamo. Ni nas volja kupovati. Sadje ni priporočljivo, čeprav je poceni, za drugo se še nismo odločili. Vrnemo se na kosilo. Naročimo menu, ki nam ga natakara priporoča. Dobim polno skledo (za 10 starih tisočakov), vendar čutim, da mi jed ne bo teknila. Štiri vrste klobas, pečenka, kislo zelje. Pokušam vse, vendar ne gre. Neki čudni okusi. Le zelje je podobno našemu, to pojem, drugo pustim. Sreča, da je še nekaj domačega v kovčku. Le za pijačo bomo precej porabili, saj smo vedno žejni.

Po kratkem odmoru zopet avtobus in ogled nacionalnega muzeja v mestu. Zgradba ni velika, vendar lahko vidimo tu mnogo stvari. Zgodovina in običaji vseh bližnjih plemen se zrcalijo v teh nekaj sobah. Orožje, orodje, vse to nas pritegne, toda kljub temu komaj čakamo, da pridemo ven. Neznosno je soparno, kljub ventilatorjem, ki se vrtijo nad našimi glavami. Želimo, da bi vse to videli v prirodi, pri živih plemenih. Obljubili so nam, da bomo zadnji dan videli pigmejsko naselje.

Zvečer si ogledamo tipično domačinsko zabavišče. Maria nas vodi in rezervira prostora na prostem. Sedimo in poslušamo bučno glasbo. V našo čast zaigrajo pesem o svojem vodju. Začne se ples, ki je izredno ritmičen. Več deklet je kot moških. Čez nekaj časa se tudi naši okorajžijo in gredo plesat. Na koncu nastane vesplošno ljudsko rajanje in vsi smo v krogu. Simpatični so nam ti domačini. Predstavljalni smo si divjake, ženske z golimi prsmi, vendar tu je vse civilizirano. Zvemo, da je to delo misionarjev, ki so že pred mnogo leti opravili svoje poslanstvo.

Drugi dan zgodaj odrinemo z našim avtobusom v 120 km oddaljene pragozdove, ki jih izkorišča francoska firma Le Roy. Slovenijales ima gozdove oddaljene okrog 400 km od tu in še niso dostopni. Zato so naprosili Francoze, da nam pokažejo, kako se tu dela.

Zapustimo glavno mesto. Vozimo se po prašni cesti proti severozahodu. Cesto so delali eksploatorji, sedaj je ena od glavnih prometnih žil. Po nekaj kilometrih smo po oblekah vsi rdeči. Tu je zemlja

Mlada afričana

rdeča. Levo in desno gosto rastje, vendar manjkajo debela in visoka drevesa. Posamezni grmi kavovca, bananovci in drugo obkrožajo majhna naselja domačih plemen. Želimo videti kavovec od blizu. Ustavimo se. Vsi planemo h grmovju. Večina nas prvič vidi kavo na grmu. Lomimo veje za spomin. Hočemo nadaljevati pot, ko se nenadoma ustavi velik črn mercedes s spremstvom. Nekdo zavpije: predsednik republike! Vsi se ozremo. In res, proti nam prihaja predsednik Bokassa, da bi nas pozdravil. Zvedel je, da smo tisti Jugoslovani, ki smo bili najavljeni. Z vsemi se rokuje in naroči svojemu guvernerju, naj nam med potjo pokaže svojo farmo, za zvečer nas pa povabi na večerjo na isti farmi. Poslovimo se. Vozimo se skozi naselje, povsod ista slika. Kolibe iz blata, družina sedi na dvorišču, pripravljajo si hrano. Toda od česa živijo? Saj ni nobenih obdelanih polj. Okrog in okrog sami gozdovi. Zvemo, da je njihova hrana skromna. Gozdni sadeži, skoraj povsod vidimo, kako delajo iz korenin podobnih gomoljev moko. To je glavna hrana, iz tega pečejo kruh. To je poznana manioka. Tu in tam vidimo kakšno kozo ali kuro. To je tudi vse, kar poleg številnih otrok lahko vidi človek v teh vaseh. Nekateri vasi imajo celo šolo. Te imajo samo streho, vmesne stene manjkajo. Se in še bi se radi slikali z domačini, toda čas nas priganja.

Pridemo do farme predsednika republike. Mudi se nam, ker nas čakajo Francozi, vendar ne smemo biti nevljudni. Na hitro si ogledamo farmo, ki je močno zastražena. Precejšen kompleks, ograjen z bodečo žico, z vmesnimi stražarskimi stolpi. Šele potem nam je jasno, zakaj tolikšna opreznost. Na farmi so zaporniki, ki delajo strojno opeko in drugo. Seveda je tu zaposlenih tudi nekaj sto domačinov, ki opravljajo razna dela. Tu imajo svoje bivališče in živijo stalno na farmi. Tu pravzaprav pridelajo vse, kar potre-

(Nadaljevanje na 10. strani)

Domačini trgujejo

Delovišče

(Nadaljevanje z 9. strani)

buje predsednik in vladni uslužbenci za svoj standard. Govejo živino, svinje, kure, plantaže ananasa in banan, celo kamele in konje vzgajajo za atrakcije. Pravzaprav bi precejšen del te dežele lahko bil tej farmi podoben, ker pogojso.

Vozimo naprej. Približujemo se tistemu delu gozda, ki se šele eksploatira. Sprejme nas prijazen francoski inženir, vodja omenjene firme. Razdelijo čelade in končno pridemo do konca poti. Gost, neprehojen pragozd, v višjih slojih dominirajo debela, vredna drevesa, ki imajo premer tudi več metrov, čeprav večina le nekaj nad dober meter. Tu je drevje mahagonija, sopeni, sambe in drugih. Tu eksploatirajo samo tri vrste, drugod več. Vidimo način dela, ki je v bistvu preprost. Najprej dobra cesta, nato nekaj ožjih presekov za izvlačanje z močnimi traktorji in sama sečnja. Motorne žage so ameriške, z daljšimi meči. Vsi fizični delavci so domačini, ker v teh pogojih Evropejec ne zmore fizičnega dela. Teren je le rahlo valovit, praktično raven. Najprej je seveda treba pregnati kače in drugo golazen, kar delajo domačini z različnimi zvočnimi predmeti z velikanjskim truščem. Šele potem pridejo delovni ljudje. Kot sem omenil, je eksploatacija silno enostavna. Ni pa tako enostavno spraviti ta les do oddaljenih trgov. Na stotine kilometrov vodnega spravila, potem po cesti, približno 1500 km do morja, kjer se nalaga na ladje in razvaža po svetu. Ko ta trak steče, potem je cela stvar res enostavna.

Preseneča velika razlika v zasluhkih med kvalificiranim in navadnim delavcem. Motoristi, traktoristi, šoferji zaslužijo 8—10-krat več od delavcev, ki opravljajo pomožna dela. Treba je omeniti, da je najvišji zaslužek sekača od 800 do 1000 din, da se vidi, kako malo zasluži nekvalificirani delavec.

Ogledali smo si še žago, ki jo imajo Francozi. Tu razrežejo vso hlodovino, ki ni za furnir ali luščenje, ter v obliki

rezanega lesa izvažajo. Žaga je podobna našim starim žagam, reže se s krožnimi žagami.

Po obilnem kosilu smo se vračali zopet proti farmi in našem mestu. Na farmi nas je čakal sam predsednik republike s svojimi ministri. Po kratki prireditvi v našo čast smo skupno večerjali ter se pozno ponoči vrnili v hotel. Predsednik Bokassa je napovedal, da nas bo drugi dan (tj. zadnji dan našega obiska) sprejel v svoji rezidenci uradno.

Tako je odpadel program zadnjega dneva, ker smo čakali na predsednikov poziv. Imeli smo v planu 4-urno vož-

njo po reki navzdol, ogled kavnih plantaž in naselja Pigmejcev, vendar je to vse skupaj odpadlo. Ves dan smo čakali v hotelu, šele eno uro pred odhodom na letališče je prišlo obvestilo za sprejem.

Zvečer ob 10. uri smo se končno poslovili od Afrike in njenih prijaznih ljudi. Na vsakem koraku smo imeli občutek, da smo Jugoslovani povsod dobrodošli, predvsem po zaslugi naše politike do teh držav. Doživeli smo mnogo zanimivega, vendar smo odhajali iz te dežele pod vtisom močne zaostalosti in z zavestjo, da je tu še treba mnogo storiti,

če hočemo, da bo tudi temu ljudstvu dostopno vse to, kar razvitejši svet že uživa. Simpatije same so premalo. Občutili smo tudi tu, kako nesposobni smo pri razvijanju trgovine s temi deželami. Ne znamo izkoristiti kapitala, ki smo si ga ustvarili z našim ugledom. Če bi samo to slabo pijačo iz vseh evropskih držav, ki smo jo morali piti, zamenjali z našo kvalitetnejšo, bi to pomenilo za nas velikanske možnosti v blagovni izmenjavi. Pa najbrž še dolgo ne bomo znali ali hoteli.

Janez Gornjec, dipl. inž. gozd.

Na dvorišču

Teško je delo sekača

Delo gozdnega delavca sekača je težko, naporno, in je izpostavljen vsem vremenskim neprilikam. Poleg tega je vezan na hojo po različnih terenih. Starostna struktura naše delovne skupnosti je 31. decembra 1970 v poprečju 38 let. Zaposlenih imamo 5 invalidov II. kategorije, 24 invalidov III. kategorije, skupaj 29. To so invalidi, ki so bili ocenjeni po invalidski komisiji in imajo z odločbo priznan status invalida. Poleg teh imamo še 40 delavcev z različnimi telesnimi hribami ali pa bolehaajo za različnimi boleznimi.

Že dolga leta se gozdarji zavzemamo za skrajšano delo gozdnega delavca sekača. Očitek, da je to vedno le točka dnevnega reda, je umesten. Spremenilo se ni nič. Gozdarji se zavzemamo za to, da bi bil naš gozdni delavec sekač vrednoten po teži dela, tako, kot je mežiški rudar. Tudi fluktuacija v Mežiški dolini poteka vedno od gozdarstva k rudniku in ne narobe. Veliko je bilo izgovorjenih besed, veliko je bilo aktivizma.

Nekaj argumentov:
V letu 1970 je odšlo od nas v pokoj 17 delavcev, od tega sta bila

starostno upokojena dva, predčasno trije, invalidsko dvanaest. Redno upokojen ni bil nihče.

Sočasno raziskujemo upokojitve v 5-letnem razdobju. Pri gozdarskem obratu Mislinja je bilo v tem času upokojenih 16 delavcev, od tega 9 invalidsko in 7 predčasno. Skoraj vse invalidske upokojitve

so iz vrst gozdnih delavcev sekačev.

Ne vem, ali je prav, je pa potrebno, da začnemo uporabljati tudi žive argumente. Takšen živ argument je članek avtorice Vide GERL iz gozdarskega obrata Ravne na str. 15.

Jurij Sumečnik

O njih

— Če bi bile ženske »lažje«, bi bili moški diskretnejši, kajti če bi jih dobili lažje, bi se manj hvalili, da so jih dobili.

— Pred ženskami so položili orožje tudi največji vojskovodje.

— 8. marec je največkrat dober izgovor za naprej in za nazaj.

— Bilo bi resnično škoda, če bi se ženska v celoti izenačila z moškim.

— Če kdo menja več žena, je tudi možno, da je zakonski repetent.

— Moški so na slabšem, odkar zna toliko žensk voziti. Zdaj se ne morejo izgovarjati, da jim je na stranski cesti zmanjkalo bencina.

— Bil je prvak v plavanju, pa je dokončno utonil v njenih modrih očeh.

— Ženska podpira pri hiši tri ogle. V televizijski reklamni je Citroën dokazal, da žaba lahko vozi tudi in samo na treh kolesih.

— Moški mislijo, da so veliki zapeljivci; ženske, pustite jim, da vsaj mislijo po svoje.

— Ženske imajo toliko nakopičenega orožja, da je naravnost nepojmljivo, da nihče ne zahteva razorožitvene konference.

— Poštene ženske so kot stolp v Pisi, nagnjene so, vendar ne padejo.

— Za zaključek: vsa umetnost ženske je v tem, da ve, kaj, koliko in kdaj sme moškemu odkloniti.

Še en problem, ki ni več problem ali elektrifikacija Ludranskega vrha

V obvestilih št. II. iz leta 1970 je delavka gozdarskega obrata Črna Terezija RAMŠAK v članku ŠE EN PROBLEM izrazila veliko željo prebivalcev Ludranskega vrha, da jim posveti elektrika. Zagotovila je, da bi marsikateri delavec in tudi upokojenec ostal v svoji hiši v planini, če bi imel vsaj osnovne pogoje za življenje, in med temi je nedvomno eden glavnih elektrika.

Zakaj Ludranski vrh, edini kraj poleg Uršlje gore na območju gozdarskega obrata Črna, še nima elektrike, je verjetno pripisati zemljepisni legi in dejstvu, da na tem področju ni večjega števila gozdnih posestnikov, je dosti agrarnih interesentov brez gozdov in dosti gozdnih delavcev s svojimi hišicami. Vsa elektrifikacija podeželja v povojnem času pa je slonela na samoprispevku kmetov v obliki lesa in prostovoljnem delu. Tako so bila elektrificirana vsa naselja na našem območju izključno s samoprispevki. Ker teh ni bilo zadosti za področje Ludranskega vrha in zaradi izredno raztegnjenega terena je elektrifikacija izostala. Nujno je bilo, da pri elektrifikaciji Ludranskega vrha kot nosilec ideje in vseh del nastopi delovna organizacija. Najbolj zainteresiran pa je prav gotovo gozdarski obrat Črna.

Struktura prebivalstva in stavb na Ludranskem vrhu je taka:

- 1 logarnica s 3 prebivalci,
  - 1 drvarska koča — trenutno nezasedena,
  - 3 delavske hišice z 9 prebivalci (gozdnj delavci),
  - 5 agrarnih interesentov z 19 prebivalci,
  - 3 posestniki s 16 prebivalci,
  - 1 stanovanjska hiša gozdarskega obrata s 17 prebivalci.
- Skupno torej 14 objektov s 64 prebivalci.

Načrt predvideva ca. 7 km omrežja in 4 viseče transformatorje. Če bi tako omrežje naročili pri tujem izvajalcu, bi veljalo približno 25 milijonov starih dinarjev. To je vsekakor investicija, ki ni gospodarsko utemeljena. V praksi pa je zadeva drugačna.

V mesecu avgustu so se prebivalci Ludranskega vrha zbrali v senci košate češnje pred logarnico Puđgarsko in razpravljali o možnostih elektrifikacije svojega kraja. Ugotovili so, da je elektrifikacija možna, in sicer polovica Ludranskega vrha bi se napajala iz omrežja Bistre, druga polovica pa iz omrežja Javorje.

Izredna volja in pripravljenost do dela je spodbudila vse prisotne, da so se lotili dela. Razdeljene so bile funkcije oziroma področja dela.

Gozdarski obrat Črna kot nosilec celotne akcije je moral priskrbeti načrte, dovoljenja in zagotoviti pravočasno dobavo materiala, prebivalci Ludranskega vrha pa s svojim delom opraviti vsa težaška dela.

V začetku oktobra so bili načrti in dovoljenja pripravljena. S podjetjem Elektro Celje PE Slovenj Gradec je bil dosežen sporazum, da bodo dobavili potrebni material in dali na razpolago strokovni kader. Graditi naj bi pričeli spomladi 1971, a s tem se prisotni niso strinjali. Vsi so bili mnenja, da se z delom prične takoj, in sicer na zgornjem koncu, kjer se bo omrežje priključilo na omrežje iz Bistre, v letu 1971 pa na preostalem delu, kjer se bo omrežje napajalo iz Javorja. Gozdarski obrat Črna je odredil delovodja Adija Sedovnika, da bo vodil vse delo. Takoj

smo razdelili zadolžitve in pričeli z delom.

Prva delovna akcija je bila v soboto, 10. oktobra 1971. Udeležba je bila 100%, seveda pa ni manjkalo suhega mesa, dobraga želodca in koroškega mošta.

Eni so kopali jame, drugi pripravljali drogove, drugi spet čistili trase itd.

Volja in veselje do dela sta bila taka, da se monterji niso mogli načuditi. Tudi prvi sneg v sredini oktobra ni zavrl dela. Pripomniti moramo še to, da so vsi lastniki zgradb sočasno vgradili tudi inštalacije.

Na veliko veselje vseh je 21. novembra 1970 prvič posvetila elektrika na Ludranskem vrhu. Uradno pa je bilo omrežje priključeno 28. novembra 1970.

Omrežje ima 106 stojnih točk in meri okrog 4 km, ima tudi dva viseča transformatorja.

Delež posameznikov pa je naslednji:

Izvršene prostovoljne ure prebivalstva 890 ur,
darovan les za drogove dveh gozd. posest. 30 m³,
prispevek v denarju 19 tisoč 400,— din,
prispevek gozdarskega obrata Črna 40.000,— din.

Pri takem načinu dela je bilo treba plačati samo 59.400 din, vse drugo pa je bilo izvršeno s prostovoljnim delom prebivalstva.

Še ena taka akcija v letu 1971 pa bo prinesla veselje in luč še preostalemu delu Ludranskega vrha. S tem tudi zavestno izvršujemo sklep DS in sveta kmetov lastnikov gozdov gozdarskega obrata Črna iz leta 1970, da mora do leta 1975 imeti vsak delavec in gozdni posestnik do svoje hiše avtocesto, v hiši pa električno luč.

Milan Čurin

PRIHODNOST NAM BO LEPŠA

Že dolga leta smo se prebivalci na Ludranskem vrhu zavzemali za električno napeljava. Velikokrat so bili sklicani sestanki, ki niso nikoli minili brez prošnje za elektriko. Zdelo se nam je, da vse prošnje naletijo vedno na gluha ušesa. Kmetje in delavci pa nismo odnehali, vedno bolj smo čutili potrebo po elektriki. Videli smo, koliko jim je laže v dolini, ko imajo lepo svetla stanovanja in si gospodinje pomagajo z električnimi aparati. Vztrajali smo. Povezali smo se z gozdarskim obratom v Črni. Kmetje so dali samoprispevek v lesu in osebnem delu pri elektrifikaciji. Problem je bil rešen in zasvetila nam je luč.

V nedeljo, 29. novembra, so kmetje na Ludranskem vrhu pripravili prijeten likof. Zbrali smo se pri kmetu Končniku. V kmečki hiši je bilo veselo. Nad mizo, kjer je nekoč visela zakajena petrolejka, je praznično žarela električna luč. Pod njo pa je bila miza obložena s svinjsko pečenko in različnimi prikuhami. Posedli smo okrog mize in se ob dobri jedi in kmečkem moštu pogovarjali o veselem dogodku.

Po tako izdatni zakuski je Najevski sin Milan raztegnil svojo harmoniko. Vse je zapelo, pa tudi plesalo se je. »Tako sem srečen, ko se spomnim, da tudi v naši hiši sveti električna luč,« je večkrat omenil Milan in zopet raztegnil harmoniko. Iz kuhinje je prišla stara Končnikova mama. Na obrazu ji je bilo videti, da je tudi ona zadovoljna in srečna, saj ni mislila in verjela, da bo

tudi v njeni rojstni hiši posvetila elektrika.

Šele v zgodnjih jutranjih urah smo se začeli razhajati. Z možem sva se vračala domov in se med potjo večkrat ozrla v razsvetljeno hišo, kakor da bi se hotela prepričati, ali je to res, da je ta hiša res tako svetla in lepa. Takšna mi bo ostala hiša še dolgo v spominu.

Lepo se zahvaljujem gozdarskemu obratu Črna za pomoč in prizadevnost, posebno se zahvaljujem za vso skrb in delo šefa gozdarskega obrata v Črni Milanu Čurinu. Enako za-

hvalo izrekam v imenu vseh prebivalcev Ludranskega vrha.

Terezija Ramšak

PRIPIS UREDNIŠTVA:

Avtorici se opravičujemo, ker prispevek ni bil objavljen v novoletni številki Obvestil, prejeli smo ga prepozno, ko je bilo gradivo že oddano. Avtorica je želela tudi vsem, ki delajo in urejajo Obvestila, srečno, zdravo in uspešno 1971. leto. Za želje se zahvaljujemo.

Skrajšana delovna doba

Poslovo združenje gozdnogospodarskih organizacij nas je 9. februarja 1971 telefonsko obvestilo, da se še nadalje dela na skrajšanju delovne dobe za gozdnega delavca. Kot smo že poročali v našem Obvestilu, je republika Bosna in Hercegovina prevzela vlogo nosilca te akcije. Kot sporoča združenje, pa je bilo to vprašanje 8. februarja 1971 na dnevnem redu zvezne zbornice. Po prvih informacijah kaže, da bo Socialistična republika Slovenija prevzela akcijo ter bi vprašanje moralo biti rešeno v letu 1971. Sredstva za sestavo elaborata pa bi prispevale gozdnogospodarske organizacije iz cele Jugoslavije.

Res je čas, da pridemo korak naprej od dnevnega reda.

Jurij ŠUMEČNIK

NA STREHI TURČIJE

NIKDAR NE NAJDEMO ODGOVORA NA TISTI VEČNI ZAKAJ, KAKO, KJE?

(Nadaljevanje iz 6. številke)

Vidimo tudi mlačvo žita. Par volov vleče desko po razsutem

megla in dež. Pobočje je poraščeno z gozdovi smreke, jelke in macesna. Zdi se nam, kot da bi se vozili po naših krajih. Samo orientalske vasi in lju-

Smer naše poti na Ararat

žitju, na deski pa sedita dve starki in pleteta. Drugi z lesenimi lopatami mečejo to mešanico žita in plev v zrak in ga tako vejejo. Pozno popoldne smo v Samsunu na Črnem morju. Z Romčem in Bertijem se po svoje odpravimo v mesto, in ker jim zaradi naše dolge odsotnosti napravimo precej skrbi, jim moramo za kazen zvečer kuhati večerjo. Pa tudi mi jih kaznujemo — večerjo jim močno zasolimo. Zvečer pa na kopanje. V prelep mesecni noči se do polnoči premetavamo po vodi.

18. VIII. Trabazon. Vožnja ob Črnem morju je svojevrsten užitek. Tu je že bolj razvit turizem oziroma senca turizma. Ob pokrajini s takšnimi pejzaži se človek lahko spočije in naužije lepote.

Za Trabazonom se ločimo od morja in se začnemo vzpenjati na več kot 2000 m visoki prelaz. Na obmorski strani je

dje so nam odganjali vizijo Slovenije. Na vrhu prelaza (naš višinomer je kazal 2010 m) smo hoteli počivati. Obstopilo pa nas je toliko ljudi, da smo jo takoj pobrali naprej. Čeprav so videti zelo prijazni in ustrežljivi, se jih ne moremo in ne moremo privaditi. Na drugi strani prelaza se začne puščava. Po divjih soteskah se vozimo do večera naprej. Vasi so majhne in zanemarjene. Hiše z ravnimi strehami so zgrajene iz blata in kolov. Kolprna, obbita s pločevino, nosi ponosen naslov Otel Park Palace. Zvečer nas nad taboriščem preseneti ogromen orel. Nekaj časa nas je opazoval, potem pa je razpel krila in odjadral. Strah ima velike oči, vendar smo se vsi strinjali, da bi tak velik lahko odnesel človeka.

19. VIII. Erzurum. Vožnja proti Erzurumu je prava mora. Vozimo se po visoki planoti Anatoliji. Pesek, pesek in zo-

pet pesek. Pred Erzurumom moramo še preko 2350 m visokega prelaza, kar pa na tej 1800—1900 m visoki planoti ni nobena težava. Enoličnost puščave prekinjajo majhne oaze, obraščene z gozdovi trepetlike, iznad katerih gledajo ljubki minareti. Spet dalje pa so vasi iz blata, prilepljene na stene kot lastovičja gnezda. Pred temi kočami, ki jim majhna odprtina služi za vhod in okno, so naloženi kupi kock iz posušenega govna in slame. To uporabljajo za kurivo. Pravo nasprotje pa so bencinske črpalke, ki so videti prav razkošne.

V Erzurumu stojimo. Na turističnem uradu se pozanimamo za razmere na Araratu. Mestece je orientalsko, šteje 160.000 prebivalcev. Se ena zaninivost je v teh mestih, to so kočije. Vse se prevaža z njimi. So pisane obarvane, konji pa so oveheni s kraguljčki in svetlečimi okraski. Vsak kočijaž mora imeti hupo. S temi hupami in kraguljčki delajo velik hrup. Kmalu moramo naprej proti Araliku. Tu smo pri armadnem poveljstvu izvedeli, da ne potrebujemo za vzpon nobenega dovoljenja. Pred nami ni več ovir, s tem pa se je tudi zapletlo. Pred nami je odločitev: poskusiti vzpon po severni steni, po kateri bi vrh lahko dosegla samo dva ali trije, ali pa naskočiti vrh z južne strani, po kateri bo mogoče prišli na vrh vsi. Odločimo se za drugo različico. Med prerekanjem, kaj je pametnejše, zagledamo svoj cilj. Kot bi gora imela feredžo, je bil zavrt z nežnimi meglicami, samo vrh se je bleščal v modro nebo. Ararat: čudovit je!

V Ganikorju, vasi pod Araratom, se ustavimo. Tu moramo dobiti nosače. Pri avtu je v trenutku cela vas. Nosači ponujajo konje, otroci in ostali pa molijo dlani in izgovarjajo čarobno besedo »bakšiš«. Monsieur je kmalu ob petnajst lir. Za njih je ena lira že pravo bogastvo. Med nosači izberemo Ahmeda (tu so tako ali tako sami Ahmedi). Po dol-

gem pisanju in brisanju v pesku sklenemo pogodbo. S konjem nam bo za 150 lir drugo jutro nesel prtljago na višino 3300 m. Z avtom se odpeljemo še naprej iz vasi do konca kolovoza. Na višini 1800 m postavimo bazno taborišče. Ker bomo šli na vrh v dveh skupinah, določimo z žrebom, kdo bo šel jutri in kdo pojutrišnjem. Nisem imel sreče. Jutri gredo Marjan, Soni, Anza in Jože. Pojutrišnjem pa Bert, Romi in jaz. S prvo skupino naj bi se srečali v višinskem taborišču. Še straz razdelimo pa takoj v šotore.

20. VIII. Bazno taborišče. Ob petih zaželim prvi skupini srečno pot. Ahmedov Šimel in osel se kar šibita pod težo prtljage. Gospodje pa se prazni sprehajajo za njima. Domenimo se, da se ob sedmih pokličemo po radiu. Do petih je še dve uri, vendar s spanjem ni nič. Vzeti nam ga hoče prodajalec preprog, ki smo mu menda zvečer naročili, naj prinese preproge v taborišče. Ker se ga ne moremo znebiti drugače, se fantje lotijo slanine. Ko je izvedel, kaj jedo, je zmetel preproge na konja in odjezdil, da se je kadilo za njim. Našli smo penicilin za njih. Ob sedmih nam Anza javi, da so že blizu 3000 m. Ob devetih so na višini 3300 m in do tu je šel tudi nosač. Ob desetih se po radiu ne moremo pogovarjati. Na naši radijski dolžini je tak živčav, da se nam posreči domniti se le za pogovor ob enajstih. Ne vemo, kaj je z radiom, čisto je podivjal, kot da bi se ves svet mešal v naše pogovore. Ob enajstih se lahko spet v redu pomenimo. Oni počasi napredujejo. Strašno jih žeja in muči jih vročina. Domenimo se za radijski rendez-vous ob štirih popoldne. Upajo, da bodo takrat prišli do višine 4000 m in tam postavili taborišče. Mi nismo žejni. V bazo smo pripeljali cel zaboj piva. Najprej smo jim hoteli pustiti osem steklenic, potem štiri, nazadnje pa še te popijemo.

Ravno ko smo končali ta prijetni opravke in se predali lenarjenju, pripelje v naše taborišče vojaški tovornjak. Vo-

Pred odhodom iz baznega taborišča (Ahmed in njegov Šimel)

Pokrajina ob pritoku reke Tigris

jaki obkolijo taborišče, trije civilisti in kaplar (vsaj mislim, da je bil) pa prisedejo k nam. Nekaj časa se gledamo, potem pa nam prično razlagati, da moramo podreti taborišče in se odpeljati z njimi. Pravijo, da je tu prepovedano taboriti. Nam se seveda ne ljubi. Mali kaplar, ki gotovo nima vojaške mere, pa je kmalu staknil radijski oddajnik. Ura je pol štiri. Razložimo jim, da imamo na gori prijatelje in da se jim moramo z radiom javiti ob štirih. Od kaplarja hočemo radijski oddajnik. Na vse samo prikimavamo in odgovarjamo z »jok«, kar pomeni ne. Dajo nam četrto ure in sami pridno pulijo kline in podirajo šotore. Kaj hočemo, pobašemo vse v avto. Z nami v avto sede še velikan z avtomatom in že se peljemo proti Dugobayazitu. Med potjo srečamo Francoze. Tudi oni so namenjeni na goro. Naročimo jim, naj našim sporočijo, kam so nas odpeljali.

V Dugobayazitu nas peljejo na vojaško poveljstvo. Ne moremo se pogovoriti, ker ne govorimo angleško, in tako ne izvemo, zakaj so nas prijeli. Od tu nas pošljejo na civilno policijo. Tudi tu je isto. Civilni agent z ogromno pištolo v zadnjem žepu, ki jo bahavo razkazuje, nas odpelje na policijo. Tu moramo postaviti avto za bodečo žico. Tudi mi ne smemo nikamor. Upiramo se temu, zahtevamo, da o tem obvestijo našo ambasado, ven-

dar je vse bob ob steno. Samo prikimavamo in »jok«. Zunaj pa se je začela nevihta. Veter je prenašal umazanijo mesta z enega na drugi kraj. Pred dežjem se zatečemo v avto. Od tod ne smemo nikamor. Skrbi nas za one na gori, še bolj pa nas skrbi, zakaj so nas zaprli in zakaj nas ne izpuste. Da pozabimo na vse skrbi, začnemo igrati tarok. Igra je tako strastna, da imamo kmalu okrog avta na šipe prilepljene obraze radovednih stražarjev. Kar lepa galerija.

21. VIII. v zaporu — Dugobayazit. Na vse sem pomislil, kaj se mi lahko zgodi, ko sem se odpravljaj na to dolgo pot, da pridem pa v zapor — ne, to pa nikakor ne. No, pa ena noč je že za nami. Ob devetih nas odpeljelo na mestno poveljstvo na zaslišanje. Do dvanajstih čakamo na to, da še enkrat ugotovijo, da se brez tolmača z nami ne morejo pogovoriti. Mi pa smo še za eno luknjo na slabšem. Vzeli so nam potne liste in ključ od avtomobila. Ob dveh se moramo javiti zopet tukaj. Do tedaj pa lahko gremo, kamor hočemo. Kakšna dobrodušnost in koliko prostosti!

Ta čas in prostost izkoristimo za pijačo. V teh dveh urah utopimo svoj pesimizem in gremo krepko dobre volje na popoldansko zaslišanje. Čaka nas prijetno ali pa neprijetno presenečenje v osebi ameriškega tankovskega majorja. On bo naš prevajalec. Do se-

daj se je bilo s policaji kar prijetno pogovarjati. Lepo smo si kimali in se smehljali in vsaj mi smo jih pošiljali v... s strašno resnimi obrazi. Sedaj nam je odklenalo. Prijeten fant z očali nam je takoj simpatičen. Pove nam, zakaj smo zaprti. Tu je namreč strogo prepovedano uporabljati radio. Čudijo se, kako smo jih sploh mogli pripeljati v Turčijo. Povedati moramo, zakaj ga rabimo, uro, kdaj smo ga uporabljali, kakšen ima domet in kup drugih podatkov. S tem je zaslišanja vsaj za danes konec. Okrog petih se vrnejo prijatelji z veselo novico — vrh smo osvojili. Ker nas pustijo v hotel, moramo to takoj zaliti. V hotelu so tudi Avstrijci, s katerimi se poznamo že iz naših planin. Povemo jim, da imajo čast piti z zaporniki. Sveto nam obljubijo, da bodo javili na našo ambasado, če nas bodo ob njihovem povratku še držali v zaporu.

22. VIII. v zaporu — Dugobayazit. Zjutraj spet na zaslišanje. Povemo, da je pri nas uporaba radijskih oddajnikov normalna reč, da ga uporablja vsak kmet, da smo ga mi uporabljali zaradi povezave med prvo in drugo skupino in zaradi varnosti. Seveda ne vemo, da je pri njih to prepovedano. Prevajalec nam pove, da moramo počakati do dveh popoldne. Takrat pride sodnik iz Erzuruma, ki nam bo sodil. Na vprašanje, kako jo bomo odnesli, je njegova izjava kratka: »Športniki ste in veste, kaj je športni riziko.«

Ob štirinajstih smo zopet na mestnem poveljstvu. Samo ne sami, okrog nas so vojaki z bajoneti na puškah in lisicami. Nobenega ne pustijo nikamor. Kmalu nas pokličejo v sodno dvorano. Visoko nad nami je za mizo sodnik, oblečen v črno in rdeče. Strah nas je. Stojimo kot sveče. Sodnik prebere naše izjave in pove, da je za ta delikt zaporna kazen od

prosimo še, če lahko gremo ostali trije na vrh. Ko zve sodnik za našo željo, se nasmehne in milostno dovoli še dva dni bivanja v Dugobayazitu. Ura je že štiri popoldne. Prav drvim po hodnikih poveljstva in po ulicah do dvorišča policije, kjer prijatelji na hitro podrejo šotore, mi pa pripravimo opremo in se med vožnjo preoblačimo. Hočemo še nocoj na goro.

Kombi še ni dobro stal na starem taborišču, ko mi že po kratkem slovesu hitimo proti gori. Ni časa za besede in ne za okrepčilo, čeprav že skoraj dva dni nismo nič jedli razen hmeljeve juhe. Ura je pet popoldne.

Do noči moramo priti do grape, ki je iz taborišča dobro vidna. Slabo je to, da se tu znoči že okrog šestih, grapa pa je še in še visoko. V taboru smo s kompasom izmerili smer — za vsak primer. Okrog šestih, ko se je stemnilo, smo se izgubili, ali pa ne. Tu človek nikdar ne ve, kje je. Kamen je podoben kamnu, jarek jarku, greben grebenu. Nadaljujemo po kompasu. Višinomer pa se počasi počasi dviguje. Okrog enajstih zvečer pridemo končno do grape na višini 3400 m. Še šeststo metrov višinske razlike je do našega hotela — do šotora, ki so ga na gori za nas pustili prijatelji. Hudo smo žejni. Vodo, ki smo jo nosili s seboj, smo popili. Povedali so nam, da je na višini 3700 m voda. Samo do tja, više in više. Kje si, voda? Okrog enajstih ponoči smo tam, kjer bi morala biti voda. Toda vode ni. So nam prijatelji lagali? Počasi se vzpenjamo više. Preklinjamo kamenje, ki se nam vali izpod nog, prijatelje in sami sebe. Hoja po temu grušču in kamenju je prav mučna. Kamenje je vulkanskega izvora, nekakšna lava, ki je zelo lahka. Kamen, s katerim bi pri nas

V vasi pastirjev na višini 3100 m

enega do treh let. Vsi do kraja prestrašeni in preznojeni izvemo za njegovo milostno sodbo: »Ker niste bili seznanjeni z našim zakonom, ste lahko prosti, vzamemo pa vam radijske oddajnike. V naši državi niste zaželeni.«

Za odvzem aparatov zahtevamo potrdilo. Ko ga dobimo,

imel muke, tam z lahkoto dvigneš. Skoraj z eno roko.

Tudi luna nas je že prišla pogledat. Voda, katere si tako želimo, pa se noče prikazati. Smo že na višini preko 3800 m, ko zaslišimo rahlo žuborenje. Skoraj ne verjamemo, pa vendar je res. Voda teče, čisto (Nadaljevanje na 14. strani)

(Nadaljevanje s 13. strani)

taka prava voda. Kar za majhen potoček je je. Pijemo, pijemo in pijemo. Šele sedaj vemo, zakaj je ni bilo spodaj. Mraz je in zato je z ledenika teklo le malo vode in še ta se je takoj zgubila med kamenjem.

Kot pomlajeni smo, prav z lahkoto nadaljujemo pot. Blizu višine 4000 m začnemo iskati šotor. Med ogromnimi skalnimi bloki in v varljivi mesečini ga je težko najti, pa vendar ga kmalu zagledamo. Kaj vse smo si obljubljali med potjo, da si bomo skuhalo toplo juho, medtem bomo igrali tarok, kadili in še in še. Sedaj, ko smo tu, pa se nam ne ljubi nič. Zavalimo se v šotor, zlezemo v vreče, pijemo vodo, ki že dolgo ni bila tako dobra, in skušamo zaspati, saj je ura že pol dveh zjutraj. Edino, kar se nam še posreči, je to, da ugotovimo: nekdo je ukradel novo vrv. Ugibamo, kdo bi to bil, nazadnje smo si edini: kdo drug kot Turki.

Kar prehitro je jutro. Ob šestih se vsi zaspani kobacamo iz spalnih vreč. Spet se nikomur ne ljubi kuhati. Takoj se odpravimo proti vrhu. Od tu naprej je led in sneg. Samo ozko rebro naloženega kamenja se vleče blizu vrhnjega grebena. Hoja po njem pa je

strašno mučna in negotova. Raje jo zamenjamo za še bolj negotovo, vendar lažjo pot po ledeniku. Počasi začenjamo čutiti višino, dihamo kot za stavo. Med potjo srečamo Francoze. Srečneži, ti se že vračajo z vrha. Sicer pa pravijo, da je dan treba loviti pri jutru. No, mi ga pa bomo poskusili uloviti sredi dneva, samo da ga ulovimo. Še bolj se zagrizemo v strmino. Vreme je čudovito, mraz pa tak, kot pri nas v najhujši zimi pa še veter mu pomaga. Po skoraj triurnem sopihanju smo na vrhnjem grebenu. Še kratek spust v sedlo, in od tu do vrha je le še borih 180 m višinske razlike. Oster mraz in hud veter nam še bolj onemogočata dihanje v zraku, ki je tu že občutno redek. Sicer pa, če ne bi bilo takšnega mraza, bi verjetno jezike vlačili po tleh. Tako, na koncu smo že. Toda sedaj se ne damo. Na vrh moramo, moramo, moramo, samo to nam kljuje v glavi. Na nič drugega ne mislimo. Čisto v podzavesti nam je: korak, dvakrat globoko vdihniti, in zopet korak in dvakrat vdihniti. Nenadoma se strmina prevesi in se začne spuščati. Gozd kolov in različnih zastav. Saj to je vendar vrh! Mislil sem, da bom kričal, delal prevale, sedaj pa nimam niti toliko moči, da bi prijateljsko

stisnil roko. Nemi smo. Pod nami je Turčija, na vzhodu Iran, na severu pa Rusija in čisto blizu Kavkaz. Vsi smo enakih misli: visoko smo, zelo visoko, toda še so višje gore, še dosti višje. Ne bi bili ljudje, če si ne bi želeli biti še višje. Vsaj mi smo taki, mogoče neahvalni, vendar ima-

krat se veselijo. Zato, ker smo prišli na vrh in se srečno vrnili, ter zato, ker smo vzpon opravili v rekordno kratkem času triindvajsetih ur. Steklenica šampanjca (jugoslovanskega) slavje še popestri. Dolgo v noč je bilo slišati domače pesmi. Pred spanjem je bil še kratek posvet za nadaljnjo pot.

Slavje v baznem taborišču

mo po vsaki izpolnjeni veliki želji še večjo — neizpolnjeno. Iz tega visokega in lepega vrha nas vabi Kavkaz in tam daleč daleč zadaj Himalaja. Upamo, da bomo s tako voljo in trmo stali nekoč še višje. Iz razmišljanja nas zbudita mraz in veter. Treba je nazaj. Treba je priti v dolino, drugače ne bomo mogli drugič še višje.

Ob enih popoldne smo pri šotoru. Hitro ga podremo in v mraku smo že v baznem taborišču. Prijatelji so veseli. Dva-

Namenili smo se na jezero Van. Tam naj bi obiskali še vrha Suphan (4135 m) in Mont Nemru (3150 m). Ob svitu je bil kombi že naložen. Mudilo se nam je. Čakala sta nas še ta dva vrhova in 4500 km dolga pot domov. Na glas se je vsak zaklinjal: Ararat me ne vidi več, v srcu pa smo vsi čutili isto. »Še bomo prišli k tebi, gora, če bomo le mogli, saj smo tu doživeli toliko lepega.«

Ferdo Pušnik

Tabor na višini 3960 m

Končno na vrhu

KADROVSKE VESTI

V mesecih novembru in decembru 1970 so bile v naši delovni skupnosti naslednje kadrovske spremembe:

SPREJEMI:

V gradbenem obratu: Filip RUPREHT (premetitev iz GO Slovenj Gradec); v gozdarskem obratu Črna: Mirko COFATI, kvalificirani gozdni delavec; Jože POLOVŠAK, kvalificirani gozdni delavec (oba končala šolo za gozdne delavce Radlje); Alojz POLOVŠAK, nekvalificirani gozdni delavec — sekač (iz JLA).

ODŠLI:

Sekeija za urejanje: Branko JESENICNIK, nekvalificirani klupant, Stanko Mlačnik, nekvalificirani klupant, Janko KUNC, gozdarski tehnik.

Gradbeni obrat: 10 delavcem je prenehalo delovno razmerje za določen čas.

GO Slovenj Gradec: Filip RUPREHT, premetitev v gradbeni obrat.

GO Ravne: Slavko MRAVLJAK, kvalificirani gozdni delavec — sekač, premetitev v GO Dravograd; Elizabeta BELAJ, nekvalificirana snažilka, potek delovne pogodbe.

Izrečeni ukrepi zaradi kršitve delovnih dolžnosti: v gozdarskem obratu Dravograd — Franc KOLEŽNIK, skupinovodja na gojitvenih delih.

Stanje zaposlenih	31. 12. 1970	poprečje 1970
	— uprava	61
— sekcija za urejanje	10	12
— strojni obrat	62	62
— gradbeni obrat	72	69
— GO Sl. Gradec	81	83
— GO Mislinja	92	93
— GO Črna	169	179
— GO Ravne	66	66
— GO Dravograd	43	43
— GO Radlje	175	183
Skupaj:	831	851

V letu 1970 je bilo poprečno za 39 manj zaposlenih kot v letu 1969.

Slov. Gradec, 15. 2. 1971.
Jernej Gerta

ŠPORTNE VESTI

ŠAH

V prvi tekmovalni disciplini letošnjih medobratnih športnih iger gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec smo se pomerili v šahu.

Igrali smo v Črni. Ekipe gradbenega obrata, ki je imela največ možnosti za osvojitve prvega mesta, je igrala samo s tremi igralci in tako v končni

razvrstitvi dosegla drugo mesto. Pol točke prednosti je Črnjanom spet zadostovalo, da so dobili pokal in tako vnovič dokazali, da tudi letos resno računajo na osvojitve prvega mesta in s tem prehodni pokal. Člani ekipe zmagovalcev: Andrej Sertel, Jože Lesnik, Maks Potočnik in Jaka Čarf. Najboljša posameznika sta bila člana ekipe gradbenega obrata

Boris Rokovec in Maks Naberin, ki sta edina ostala nepremagana.

Vrstni red:

1. GO Črna 21 točk
2. gradbeni obrat 20,5 točke
3. uprava 19 točk
4. GO Mislinja 15 točk
5. GO Radlje 13 točk
6. strojni obrat 8 točk
7. GO Ravne 6 točk
8. GO Slov. Gradec 3 točke

Skupno je nastopilo 27 tekmovalcev. Pomanjkljivost organizatorja je bila v tem, da je tekmovalje vodil član domače ekipe, in tako je prišlo (Nadaljevanje na 16. strani)

SLOVO OD GOZDNEGA POSESTNIKA JOŽETA REKA IZ STRAŽIŠČA

Trdo je udarila ob skalo Brinjeve gore in se odbijala od kmetije do kmetije vest, da je 3. februarja letos umrl mladi BROMANOV gospodar, komaj 34-letni Jože Rek, ki se je rodil pri Sv. Antonu na Pohorju revni materi dninarici. Po končani osnovni šoli se je vpisal na gimnazijo na Ravnah. Bil je nadarjen in marljiv dijak. Nato pa se je odločil za fakulteto in absolvirati agronomijo.

Tu pa se je ustavil korak ob semaforu, ki usmerja življenjska pota. Na eni strani služba — kariera, na drugi strani ZEMLJA — GRUNT. In zmagalo je to zadnje, kar je bilo pravzaprav njegov življenjski namen.

S svojo mlado ženo je stopil na ozare zapuščenih BROMANOVIH njiv in popolnoma dotrajane in zapuščene kmetije, kot bi stopil na pogorišče.

Njegovo znanje bi bilo nujno potrebno na delovnem mestu, a še kako je bilo potrebno, da je v teh kratkih letih iz nič uredil moderno kmetijo, kjer je bilo slišati ropotanje kmetijskih strojev. Iz novega najmodernejšega hleva pa je zadovoljno mukala živina. Znal je pokazati, da se tudi na Koroškem da gospodariti. Potreben je bil sosedom s svojimi nasveti in pridnostjo. Tako plemenitega sosedu kmetje Brinjeve gore in Stražišča še dolgo ne bodo pozabili.

Vključu delu na tako veliki kmetiji je vedno še našel čas za vključevanje v razne organizacije in svete. Tudi pri GO Ravne je bil član sveta kmetov lastnikov gozdov. Mlad po svojih letih, a izkušen kot star gospodar, je imel vedno tehtne predloge v razpravah in sodelovanju z njim je bilo prijetno. Obrat izgublja s tem moža, ki je znal pravilno zastopati kmečka stališča, a je znal razumeti tudi naše delo in naše probleme.

Zaman bodo letošnjo pomlad njive ponujale svoje brazde pridnim rokam, zaman bodo dišale po sveži koroški zemlji, mladi Rek jih ne bo več videl ne oral. Zaman bo mukala živina, zaman čakal traktor, gospodar se je odpovedal vsemu.

Sejaj, ko bi se moral veseliti svojih uspehov, je usoda obrnila drugače, in njej se ni moč upirati, za vedno bo ostalo odprto vprašanje ZAKAJ?

Potreben je bil počitka in še kako, a ne takega za vedno.

Gozdarski obrat Ravne ga bo ohranil v lepem spominu.

Vida Gerl

Obisk pri upokojenem Juriju Ošlaku

Obiskali smo našega upokojenca Jurija OŠLAKA na Čečovju — Ravne na Koroškem, starega 70 let, da bi mu zaželeli SREČNO 1971.

Ob tej priložnosti smo zaprosili, če ga lahko slikamo. Takoj je bil voljan in hitro si je uredil brke in lase in že je bil, kakor temu pravimo, posnet. Pogovor je nato stekel o njegovi hudi usodi, je namreč brez obeh nog.

Bil je sekač od leta 1926. Njegovo težko delo se je začelo v POHORSKIH in končalo v prelepih KOROSKIH gozdovih. Leta 1961 se je invalidsko upokojil. Revma, prehladi in ozeblina, posledice težkega gozdarskega dela, izpostavljenost vsem vremenskim neprilikam so zahtevali svoje. Leta 1962 so mu odrezali nekaj prstov na nogah. Maja leta 1965 so mu odrezali levo nogo, a že 1968. leta desno. Tako je od tedaj priklenjen na posteljo in na svoj voziček.

Stisnjen med sive zidove stolpnic lahko le skozi okno opazuje okoliške gozdove. Zalostno mu obstane pogled na teh gozdovih. Njegovih občutkov ni težko razumeti. Usoda ga je tako neusmiljeno prizadela, da niti hoditi ne more tam, kjer je pustil vse — ZDRAVJE.

A kljub tej tako težki usodi je dobre volje in trden, kakor so lahko le ljudje, ki jim je bila življenjska pot eno samo trdo delo in trpljenje.

Pripovedoval je še o svojih upraviteljih in šefih. Billi so taki, o katerih pripoveduje z nasmeškom, in tudi taki, ob katerih se mu lice zmrača. Bilo je več temnih kot veselih dni.

A eno ugotavlja in mi z njim, da njegovi usodi bo truje dolgoletno težko gozdno delo.

P. s.

Mislím, da je prav, da se ob tem primeru, ki zdaleč ni osamljen, dotaknem vprašanja, ki je že dalj časa le točka dnevnega reda na raznih sejah, tj. beneficiranega delovnega staža gozdnih delavcev. Naj bo ta primer dokaz, da zahteva po beneficiranem delovnem stažu in brezpomembna, ta primer je živa in boleča dokumentacija, ena od mnogih.

Ali bo kdaj zadoščeno sekaču? To se sprašujejo tisti, ki danes še delajo, in tisti, ki morajo predčasno zapuščati svoja delovna mesta (saj je rednih upokojitev zelo malo). Upravičena je bojazen, da bomo za gozdno delo v naslednjih letih težko dobili mlad kader. Vida Gerl

IVAN KONČNIK

je bil star leto dni, ko je s svojo mamo prišel iz Podpece na Končnikov grunt v Toplo.

Je bil najmlajši med prvimi slovenskimi romarji leta 1910 na romanju v Jeruzalem.

Je bil sedem dolgih let vojak; tri leta je služil redni vojaški rok in potem preživel celo prvo svetovno vojno na frontah.

Je bil zgleđen živinorejec in dobil za to deset diplom in priznanj od raznih živinorejskih strokovnih društev in zadrug.

Je bil častni in podporni član Slovenskega planinskega društva in je veliko prispeval h gradnji planinskega doma na Peči.

Je že leta 1942, ko se je pri njih oglasil Dušan Kvedin in za njim Pavle Zavar-Matjaž, podal roko partizanom.

Je bil zaradi sodelovanja s partizani nekaj časa zaprt v Celovcu, nakar se je moral zadnje leto pred koncem vojne umakniti v gozd tudi sam. Tu je skrbel za ranjence in vzdrževal zvezo s terenci.

Osemdeset let se je trudil na pobočju Pece pod soncem in v dežju, poleti in pozimi za svoj in svoje družine vsakdan. Skrbel je za svojo domačijo. Kljubovalno kot macesnov viharnik na planini je prenašal težave svojega položaja in svojega stanu. — Povsodi Slovenec, povsodi kmet, povsodi pošten in tudi povsodi spoštovan in dobrodošel in drag ...

Deževnega novembrskega dne leta 1970 je zadnjikrat poromal iz svoje domačije, dol skozi dolino Tople. Med velikim spremstvom je popotoval skozi Crno do svojega poslednjega počivališča. Završalo je po bregovih Pece; zrušil se je viharnik.

Sožalje svojcem! Končnikovemu očetu hvala lepa! Andrej Sertel

ODGOVARJAMO

Od 1. septembra 1970 do 16. januarja 1971 sem bil v bolniškem staležu. Tako nisem mogel izkoristiti rednega letnega dopusta, ki sem ga imel še osem dni. Obrat mi teh osem dni dopusta v letu 1971 noče priznati, kljub temu da sem ga hotel izkoristiti takoj po prenehanju iz bolniškega staleža. Prav tako mi obrat ne

prizna odškodnine za izgubljene dneve rednega letnega dopusta.

Prosim za odgovor, če imam pravico zahtevati teh osem dni dopusta ali odškodnino za izgubljeni dopust?

Delavec, ki je zbolel pred nastopom letnega dopusta in zaradi bolezni ni delal v tistem letu, nima pravice do odškodnine, ker ni izkoristil letnega dopusta. Odškodnina bi pripadala delavcu, če ne bi dobil letnega dopusta po krivdi delovne organizacije (Vrhovno sodišče SRH, Gzz 9/65).

Prenos letnega dopusta iz enega v drugo koledarsko leto je mogoče dovoliti v primeru, če je delavec v tistem letu začel letni dopust, a ga je prekinil zaradi obolenosti, bolezenski dopust pa je končal zadnji dan v letu, vendar le, če je nastopil redni letni dopust in neposredno po sklenjenem bolezenskem dopustu (Vrhovno sodišče Jugoslavije, Už 7677/60).

V smislu 6. točke 64. člena zakona o delovnih razmerjih je dovoljeno prenesti letni dopust iz tekočega v naslednje koledarsko leto za člane posadke morskih in rečnih trgovskih ladij in za delavce, ki delajo v tujini. Po 7. točki citiranega člena delavec, ki nastopi letni dopust konec koledarskega leta, ga brez presledka nadaljuje tudi v naslednjem letu. J. Zorman

Alojz Melanšek

Alojz Melanšek pozdravlja vse gozdne delavce, posebno pa sošolce. Vojaški rok služi v Valjevu. Njegov naslov: V.P. 6734-32, 14002 VALJEVO, Srbija. S pismi in pozdravi mu krajšajte rok.

ALI BI BILI NA LUNI RES LAŽJI?

Vodilni delavec se poslovi z besedami: »Popoldne grem na

Luno.« »To pomeni, da boš šestkrat lažji,« reče eden od prisotnih. Poznamo pač različne teže.

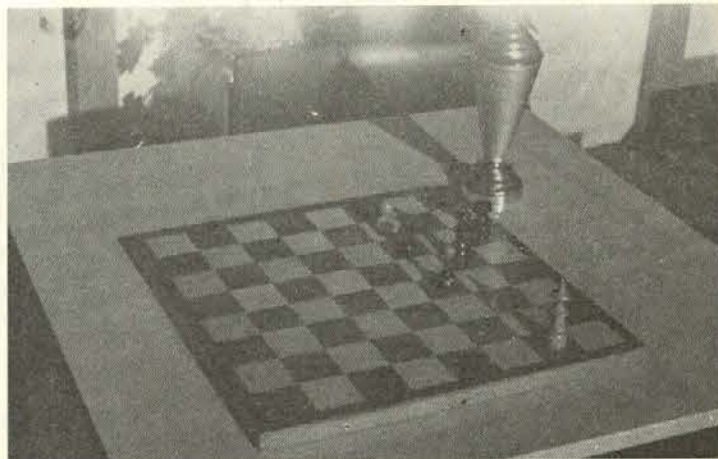
ŠPORTNE VESTI

(Nadaljevanje s 15. strani)
do neljubih prerekanj in sporov. V bodoče naj vsak organizator določi nevtralnega glavnega sodnika.

KEGLJANJE

Doslej največja udeležba pri medobratnih športnih igrah je

uprava, ki je lani zmagala. Tekmovalci uprave niso najbolje podirali kegljev, zato je bilo tekmovalstvo negotovo in mikavno do konca, ko je nastopila ekipa Mislinje. Ob glasnem spodbujanju številnih gledalcev je ekipa Mislinja v postavi Vinko Zohar, Ivan Vi-

Pokal v šahu so osvojili Črnjani — Foto: A. Šertel

bila pri kegljanju. V Dravogradu so sodelovali vsi obrati, GO Ravne in GO Črna sta imela celo dve ekipi. Že takoj v začetku je morala kegljati

vod, Rajko Rozman, Jože Filej, Ivan Polenik premagala upravo s samo tremi keglji. Tako so Mislinjčani osvojili pokal in upamo, da jim bo ta uspeh spodbuda za aktivnejše sodelovanje pri medobratnih igrah, saj so lani ostali na zadnjem mestu. Rezultati:

	kegljev
1. GO Mislinja	316
2. uprava	313
3. strojni	289
4. GO Črna I	287
5. GO Slov. Gradec	285
6. GO Črna II	284
7. GO Radlje	275
8. GO Ravne I	272
9. gradbeni obrat	250
10. GO Ravne II	240
11. GO Dravograd	231

Skupni vrstni red po šahu in kegljanju:

1.-2. GO Mislinja	23 točk
1.-2. GO Črna	23 točk
3. uprava	22 točk
4. strojni obrat	14 točk
5. GO Radlje	10 točk
6. GO Slov. Gradec	7 točk
7. GO Ravne	4 točke
8. GO Dravograd	brez točk

Ludvik Kotnik

S požrtvovalnostjo in vztrajno voljo nam je uspelo, da so stekle žičnice na Rahtelovem vrhu pri Slovenjem Gradcu. Položili smo torej temeljni kamen zimskega turizma in rekreacije. Zima očitno ni na naši strani — Foto: J. JURAC

OBVESTILA izdaja delavski svet delovne skupnosti gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. Naklada 1100 izvodov. Komisija za urejanje internega časopisa: Jože Zorman, Jože Logar, Ivan Cas, Andrej Šertel, dipl. inž. gozd., Ludvik Kotnik, dipl. inž. gozd. Predsednik komisije in odgovorni urednik Jurij Sumečnik. Tehnični urednik Bruno Znidaršič. Objavljenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Tisk in klišej: časopisno podjetje Mariborski tisk, 62000 Maribor, 1971.